

ELŐTERJESZTÉS

a Helyi Esélyegyenlőségi Program (2019-2024) második felülvizsgálatáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, 2021. június 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel összhangban Hatvan Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban (a továbbiakban: HEP) rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat elsőként 2013-ban. A HEP a 457/2013. (VI.27.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadásra került. A program felülvizsgálata a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2 évente megtörtént, és a felülvizsgált, illetve módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásra került Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének 795/2015. (XI.26.) és 340/2017. (VI.29.) számú határozataival.

Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni, és az áttekintés alapján, szükség esetén, a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. A fentiek értelmében új HEP készült a 2019-2024. időszakra vonatkozóan, amely a 421/2019. (VII.23.) számú képviselő-testületi határozattal elfogadásra került. A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter Módszertani Útmutatót („Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum) tett közzé a Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítésének részletes szempontjairól. A módszertani útmutató alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezések 2021. július 1-től hatályosak. Alkalmazni az ezen időponttól esedékes HEP áttekintés és felülvizsgálat, illetve új HEP elkészítésekor szükséges. Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése értelmében és a fenti útmutató előírásai szerint 2021-ben a helyi esélyegyenlőségi program áttekintése, illetve felülvizsgálata megtörtént, a felülvizsgált HEP-et a képviselő-testület a 314/2021. (XII.16.) számú határozatával elfogadta.

A HEP készítésének, illetve felülvizsgálatának a célja, hogy az önkormányzat szakmailag megalapozott, jogszabályokhoz igazodó helyzetelemzést és tervet tudjon készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét. Az országos lefedettség és egyezőség érdekében a Türr István Képző és Kutató Intézet (a továbbiakban: TKKI) feladata volt a HEP-ek elkészítésének segítése és koordinálása. A TKKI-től átvette a feladatot a Kormányhivatal Szociális Osztálya, majd a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság. Az általuk foglalkoztatott esélyegyenlőségi mentorok és asszisztensek szakmai személyes tanácsadással támogatják az önkormányzatok esélyegyenlőségi munkatárssá képzett dolgozóit településük esélyegyenlőségi programjának elkészítésében, felülvizsgálatában. Mindehhez járul az a virtuális tér, elektronikus felület (<https://hep.tef.gov.hu>), melyen keresztül elérhető a szükséges szakmai dokumentáció és az

ország összes helyi esélyegyenlőségi programja. A hatályos HEP megléte az európai uniós pályázatok benyújtásának kizáró feltétele. A jelenlegi, 2021-2027-es finanszírozási időszakban a Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése által kijelölt városok - így Hatvan is – csak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz illeszkedő tartalommal elkészített Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájukkal (FVS) összhangban a TOP Plusz prioritásain elérhető, nekik rendelt forráskeretre pályázhatnak. A tervezett fejlesztési, beruházási projekteknek viszont illeszkedniük kell a HEP-ben megjelenő problémákhoz és az ezekhez kapcsolódó intézkedési tervhez, különösen a 3. prioritási tengely felhívásainál. Ugyanis az új előírások szerint amennyiben a város területén található szegregátum és/vagy szegregációval veszélyeztetett terület, akkor a TVP 1. és/vagy 3. prioritásán meg kell jeleníteni szociális városrehabilitációt célzó fejlesztéseket is.

Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa a 2019-2024. időszakra vonatkozó HEP-et áttekintette és a második felülvizsgálatát elvégezte az új módszertani útmutató alapján, azt az aktuális adatokkal feltöltötte, a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosította, a következő fejlesztésekhez igazodó igényeket benne feltüntette.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja Hatvan város 2019-2024. időszakra vonatkozó felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programját. A képviselő-testület felhatalmazza Hatvan város polgármesterét a dokumentum aláírására.

Határidő: 2023. szeptember 10. (aláírásra)

Felelős: Hatvan város polgármestere a Műszaki és Városfejlesztési Iroda útján

Hatvan, 2023. augusztus 24.

Horváth Richárd
polgármester

Látta:

dr. Kovács Éva
jegyző

Helyi Esélyegyenlőségi Program

HATVAN VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2019-2024

felülvizsgálva a 2023. évben

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	59
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	64
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	72
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	73
1. A HEP IT részletei.....	73
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	73
Jövőképünk	73
Az intézkedési területek részletes kifejtése	75
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
3. Megvalósítás	84
3.2 A megvalósítás folyamata	84
3.3 Monitoring és visszacsatolás	86
3.4 Nyilvánosság.....	86
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	88
4. Elfogadás módja és dátuma	88

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, 2021. június 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet rendelkezéseivel és a Belügyminisztérium által megjelentetett „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Hatvan Város Önkormányzata jelen Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Hatvan Heves vármegye nyugati felében, a Mátra hegység lábánál, az Alföld peremén fekvő város. Tengerszint feletti magassága 119 méter. Népesség számát tekintve a vármegye harmadik legnagyobb települése. Helyzetét meghatározza, hogy négy vármegye – Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Heves – határán található. Közigazgatásilag az Észak-Magyarországi Régióban, Heves megyében és a Hatvani járásban helyezkedik el. Heves vármegye gazdasági tengelyének (Hatvan-Gyöngyös-Eger) tagja.

Hatvannal határos települések: Boldog, Csány, Ecséd, Heréd, Jászfényszaru, Hort, Kerekharaszt, Lőrinci, Tura.

Hatvan város dinamikusan fejlődő kisvárosi léptékű középváros, amely mindenkor vonzáscentrumként funkcionált, járásszékhely település. A járási funkción túl, régiók és megyék határán való elhelyezkedésénél fogva regionális vonzáskörzettel is rendelkezik.

Regionális szerepet visz:

- a gazdaság (pl. Robert Bosch Elektronikai Kft., Horváth Rudolf Intertransport, LKH Leoni, Decathlon, Mader, Lipóti Pékség üzeme)
- kereskedelem (pl. Stop Shop központ: Tesco, Müller, Takko, Jysk, KIK, Pepco, Deichmann, Aldi, TEDI, Euro Family)
- az oktatás (pl. HMSZC Damjanich János Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, Bajza József Gimnázium, Széchenyi István Római Katolikus Technikum és Gimnázium)
- az egészségügyi ellátás (pl. Albert Schweitzer Kórház és Rendelő Intézet)
- szociális ellátás pl. (Szociális, Gyermejjóléti és Egészségügyi Szolgálat)
- egyes közműhálózatok (pl. szennyvíz, hulladékszállítás, gáz) tekintetében.

Hatvan közlekedési helyzete mind közúti, mind vasúti kapcsolatait tekintve kedvező. Elérhető az M3-as autópályán, melyhez 3 csomóponton keresztül is kapcsolódik a város, valamint a 3-as és a 21-es számú elsőrendű és a 32-es számú másodrendű főúton.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szociális koncepció, Egészségügyi koncepció, Közművelődési koncepció, Sportfejlesztési koncepció, Lakáskoncepció, Fenntarthatósági terv, ZIFFA, Integrált Településfejlesztési stratégia, Településfejlesztési koncepció, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS), TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (TVP)

Vasúton megközelíthető a Budapest-Miskolc nemzetközi törzshálózati fővonalon és a Hatvan-Salgótarján, illetve a Hatvan-Szolnok hazai törzshálózati fővonalon.

Hatvan településszerkezetét tekintve jól elkülöníthetően két városrészből áll, a történelmi időkben is létezett Óhatvanból és a Zagyva folyó másik partján fekvő, az 1870-80-as években keletkezett Újhatvanból. Ez a településszerkezet erősen meghatározza a város gazdasági, társadalmi berendezkedését.

1.számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2015	20 250	bázis év
2016	20 200	99,75%
2017	20 167	99,84%
2018	20 228	100,30%
2019	20 012	98,93%
2020	20 079	100,33%
2021	19 965	99,43%
2022	20 187	101,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	Fő	Változás
2015	20 250	bázis év
2016	20 200	99,75%
2017	20 167	99,84%
2018	20 228	100,30%
2019	20 012	98,93%
2020	20 079	100,33%
2021	19 965	99,43%
2022	20 187	101,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

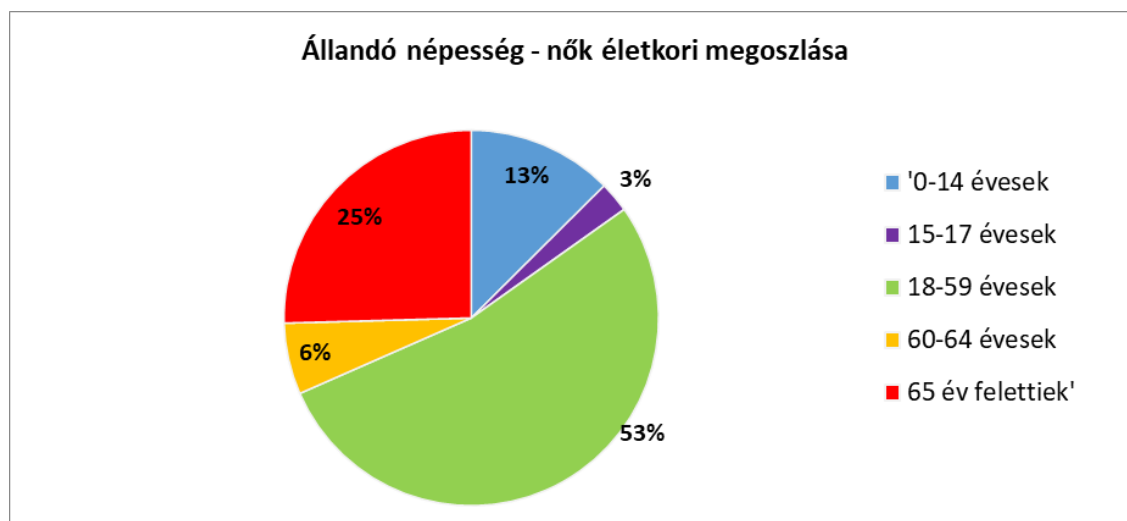
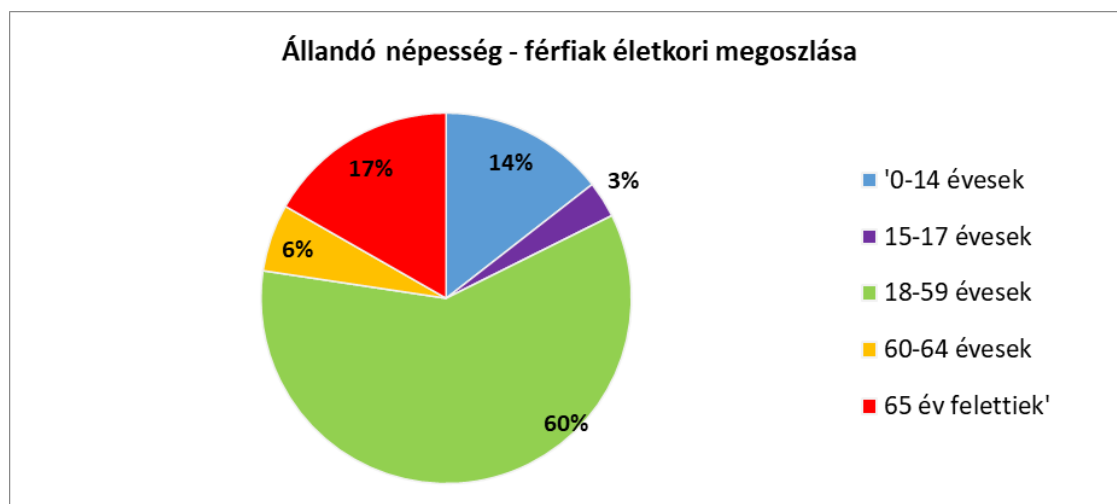
Magyarország - sőt Európa - egészéhez hasonlóan Hatvan népessége is csökken. Míg 1998-ban a lakónépesség száma 24.772 fő volt, addig 2007-ben már csak 21.400 fő, és a 2015. évre ez már jelentősen 21.000 fő alá csökkent. A csökkenés tovább folytatódott, de szerencsére nem túl nagy mértékben, 1-1 %-kal, illetve 2018-ban és 2020-ban, 2022-ben újra növekedni tudott a lakónépesség száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9620	10567	20187	47,65%	52,35%
0-2 évesek			528	2,62%	
0-14 éves	1391	1327	2718	6,89%	6,57%
15-17 éves	306	278	584	1,52%	1,38%
18-59 éves	5747	5624	11371	28,47%	27,86%
60-64 éves	566	650	1216	2,80%	3,22%
65 év feletti	1610	2688	4298	7,98%	13,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség adatait tekintve látható, hogy a 0-59 éves korosztályban a férfiak aránya a magasabb, míg az idősebb lakosságban ez megfordul. A nők száma több, tehát a férfiak halálozási arány a nagyobb. A lakosság legnagyobb része a 18-59 éves kor közé esik. Ebben az életkorban a nemi arány szinte egyenlő.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	3 943	2 845	138,59%
2016	4 046	2 818	143,58%
2017	4 053	2 784	145,58%
2018	4 113	2 766	148,70%
2019	4 177	2 741	152,39%
2020	4 277	2 763	154,80%
2021	4 298	2 718	158,13%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Szintén országos jellemző a társadalom előregedése, amely Hatvanra is jellemző, hiszen 2012. évre az öregedési index már 147,5 % volt. Évről-évre több az idősek száma, mint a gyermekeké és a fiataloké. 2008 óta 4%-kal emelkedett az index évente, azonban aggodalomra adott okot, hogy 2011-ről 2012-re ez az arányszám 23 %-kal nőtt. A 2013. évtől az arány újra csökkent, azóta viszont enyhe mértékben (2-4 %) nő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2015	-2,02
2016	1,78
2017	-1,73
2018	-5,74
2019	-2,68
2020	-0,20
2021	-4,89

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2015	-4,33
2016	-3,86

2017	-6,09
2018	-7,33
2019	-6,91
2020	-6,14
2021	-9,74

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A számok alapján a városból való elvándorlás látható jellemző folyamatnak a bevándorlással szemben, bár ez évenként változik, és nem nagy mozgásokat mutat. Az országos átlag szerint a halálozások száma sajnos magasabb, mint a születéseké és ez 2017. évtől mutat nagyobb különbségeket. Mindezek miatt kiemelt figyelmet kell szentelni a bevándorlási kedv fokozásának, főleg a fiatalok részéről, hogy ezzel is javuljon a lakosság kormegoszlása is.

Értékeink, küldetésünk

Hatvan Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elkészítésével és felülvizsgálataival biztosítani kívánja a település életében megjelenő esélyegyenlőségi problémák feltárásának és megoldásának lehetőségét. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordít az oktatás, képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására, a munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására, és általános életkörülményeik könnyítésére, javítására. Mindezek eléréséhez szükséges a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításban. Érvényesíteni kell az egyenlő bánásmód követelményeit minden szinten, minden érintett célcsoport számára. Az önkormányzat eddig is törekedett arra, hogy az esélyegyenlőségben érintett területek tekintetében pályázati forrásokat keressen, ezt továbbra is kiemelt feladatának tartja.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hatvan Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021. június 30-i módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás-politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.]. 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogymosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás-politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás-politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-ig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-ig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzatok településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat (HÉSZ), valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el, helyi szinten Hatvan Város Önkormányzata Képviselő-testületének 39/2009. (VIII. 28.) számú rendelete Hatvan Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról. Hatvan Város Településszerkezeti Terve a 170/2019. (III. 28.) sz. képviselő-testületi határozattal került elfogadásra.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket,

összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli. Hatvan Város Településfejlesztési koncepciója 657/2015. (IX. 24.) számú képviselő-testületi határozattal került elfogadásra.

Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) – 2015. szeptember 24-én a képviselő-testület 658/2015. (IX. 24.) számú határozatával elfogadta az ITS-t, mellyel párhuzamosan újragondolásra került a Települési Koncepció is. Az új dokumentumok megállapításai a felülvizsgált HEP-be is bekerültek.

Hatvan város a 2021-2027. közötti európai uniós finanszírozási időszak (Széchenyi Terv Plusz) Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (a továbbiakban: TOP Plusz) rendszerében a TKR (területi kiválasztási rendszer) kiemelt eljárásrendet alkalmazó városok/várostérségek közé tartozik, amelyet a Heves Vármegyei Önkormányzat a Fenntartható Városfejlesztési eszköz megvalósítására kijelölt és nevesített. A kijelölt források felhasználásához el kellett készíteni az Irányító Hatóság által kiadott módszertani útmutató szerint a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiát (továbbiakban: FVS), valamint ki kellett dolgozni a TOP Plusz program terhére a következő hét évben megvalósítani tervezett fejlesztéseink programját (továbbiakban: TVP). A két dokumentumot és az azóta már aktualizált módosításait a képviselő-testület 218/2022. (III.31.), a 402/2023. (VII.27.) és a 403/2023. (VII.27.) számú határozataival elfogadta. Az FVS elfogadásával vált a város jogosulttá a stratégiában tervezett és a TOP Pluszhoz illeszkedő fejlesztései, beruházásai és projektjei megvalósítására a kijelölt forráskeretnek összegéig.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az ÁROP-1.A.3-2014 kódszámú pályázati felhíváson támogatást nyert „Területi együttműködés megvalósítása a Hatvani járásban” című pályázat megvalósítása során a járás 13 települése (Hatvan, Lőrinci, Apc, Boldog, Csány, Ecséd, Heréd, Hort, Kerekharaszt, Nagykökényes, Petőfibánya, Rózsaszentmárton, Zagyvaszántó) vett részt a járási szintű esélyteremtő programterv megalkotásában a 2015. évben. A pályázati programban a 2013-ban megalkotott helyi esélyegyenlőségi programokhoz képest a végrehajtás magasabb szintre került, a komplex program eredményeképpen a járási koordináció megvalósult és ennek dokumentumaként akkor elkészült a Járási Esélyteremtő Programterv (JEP).

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Célszerű és szükséges támaszkodni többféle adatforrásra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges adatok a következő adatbázisokból kerültek felhasználásra: TEIR rendszer; KSH T-STAR rendszer; Vizuál Regiszter; Heves Vármegyei Kormányhivatal Hatvani Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége; Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, polgármesteri hivatali osztályok, egyéb intézmények adatai. Az olyan adatokat, amelyeknek szolgáltatására jogszabály nem kötelez(het), nehéz megszerezni, ebben az esetben az érintett célcsoportok érdekvédő szervezeteivel kell szorosabb kapcsolatot fenntartani. A következő fejezetekben ezekre az adatokra támaszkodóan végeztük el a részletes elemzést.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban gyakran használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt: a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése, a munkanélküliség, a munkaerő-piaci esélyek szűkülése – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságai miatt –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetek, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságai. A koronavírus járvány okozta gazdasági visszaesések, válságok miatti munkanélküliség és nehézségek. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2015	50,36	26,47
2016	53,32	27,92
2017	53,37	25,19
2018	53,36	22,37
2019	53,24	20,40
2020	55,78	20,98
2021	56,66	18,57

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatok alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

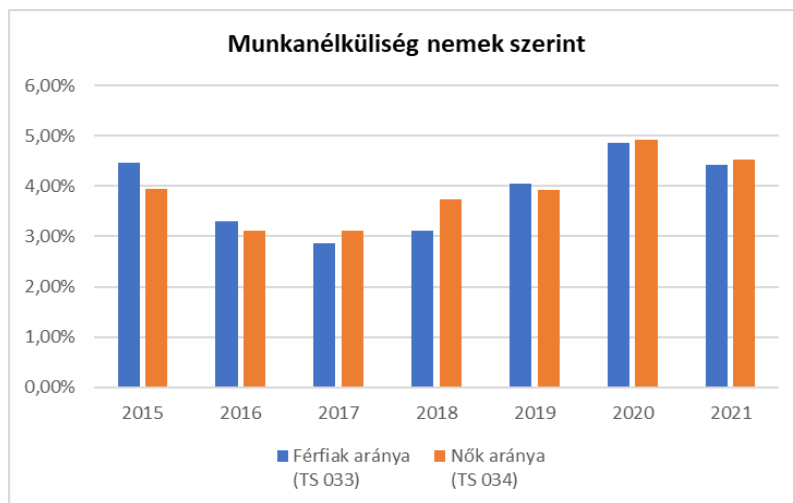
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	4,46%	3,94%	4,20%
2016	3,30%	3,12%	3,21%
2017	2,86%	3,11%	2,99%
2018	3,11%	3,74%	3,43%
2019	4,05%	3,92%	3,99%
2020	4,86%	4,92%	4,89%
2021	4,43%	4,53%	4,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív keresők között a nyilvántartott álláskeresők száma 2013 óta nagymértékben csökkent 7,2 %-ról 3,99 %-ra. Ez kisebb, mint az országos átlag. Ez nagymértékben köszönhető a város ipari parkjában működő vállalkozásoknak. A munkanélküli nők száma 2012 előtt magasabb volt, mint a férfiaké, ez azonban a 2012-2015-ig tartó időszakban megfordult, 2016-2018 között pedig közel azonos a nemek aránya, illetve kis mértékben újra nagyobb a női álláskeresők száma. Ennek egyik oka, hogy a városban működő nagyvállalatok leginkább férfi munkaerőre tartanak igényt, és főleg a magasabb végzettségűek közül (technikus, mérnök, gépész, informatikus, műszaki szakember stb.). 2019-ben azonban egy kicsit megint több a férfi álláskeresők aránya. A 2020. és a 2021. évben újra nőtt a munkanélküliek száma és ebben a nők száma is kissé magasabb.

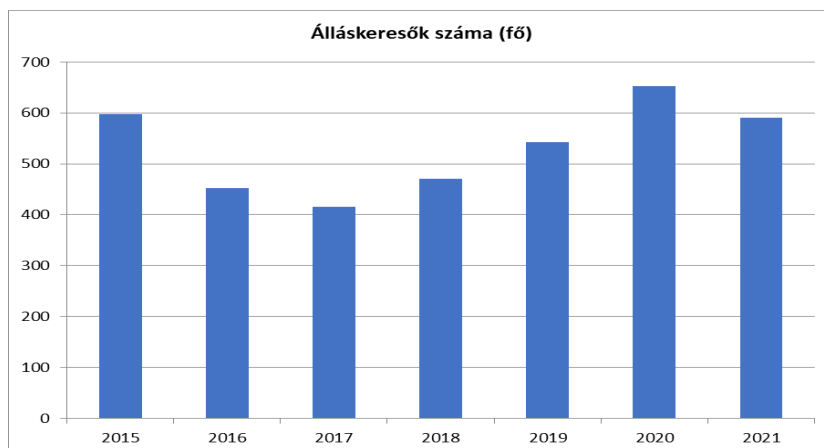

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	597	452	416	471	543	653	590
20 éves, vagy az alatti	Fő	35,00	24,00	17,00	21,00	27,00	24,00	29,00
	%	5,86%	5,31%	4,09%	4,46%	4,97%	4,97%	4,46%
21-25 év	Fő	63,00	59,00	45,00	46,00	62,00	67,00	52,00
	%	10,55%	13,05%	10,82%	9,77%	11,42%	10,26%	8,81%
26-30 év	Fő	46,00	50,00	37,00	45,00	45,00	64,00	49,00
	%	7,71%	11,06%	8,89%	9,55%	8,29%	9,80%	8,31%
31-35 év	Fő	59,00	29,00	25,00	53,00	58,00	60,00	65,00
	%	9,88%	6,42%	6,01%	11,25%	10,68%	9,19%	11,02%
36-40 év	Fő	72,00	46,00	40,00	39,00	43,00	62,00	49,00
	%	12,06%	10,18%	9,62%	8,28%	7,92%	9,49%	8,31%
41-45 év	Fő	72,00	44,00	51,00	43,00	57,00	78,00	74,00
	%	12,06%	9,73%	12,26%	9,13%	10,50%	11,94%	12,54%
46-50 év	Fő	55,00	53,00	39,00	57,00	67,00	76,00	66,00
	%	9,21%	11,73%	9,38%	12,10%	12,34%	11,64%	11,19%
51-55 év	Fő	54,00	37,00	36,00	45,00	50,00	65,00	51,00
	%	9,05%	8,19%	8,65%	9,55%	9,21%	9,95%	8,64%
56-60 év	Fő	88,00	52,00	50,00	40,00	48,00	64,00	48,00
	%	14,74%	11,50%	12,02%	8,49%	8,84%	9,80%	8,14%
61 éves, vagy afeletti	Fő	53,00	58,00	76,00	82,00	86,00	93,00	107,00
	%	8,88%	12,83%	18,27%	17,41%	15,84%	14,24%	18,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korosztályos bontásban a munkanélküliek megoszlásának vizsgálata során kiderül, hogy az aktív korúak szinte minden korcsoportjában (20-60 év) hasonló a százalékos megoszlása az álláskeresőknek (10-12 %), a 20 év alatti munkanélküliek száma ennél pedig sokkal kevesebb. A 61 év felettieké viszont 2015 óta nagymértékben növekedett az átlag fölé (15%). Talán a nyugdíj előtt állókat már nem szívesen foglalkoztatják, mivel kevesebb a naprakész, modern ismeretük, ezért többen kényszerülnek munkanélküli regisztrációra, mert elhelyezkedésük nehézségekbe ütközik. Érdekes adat, hogy 2017-ről 2018-ra miért nőtt meg ennyire a 31-35 év közötti munkanélküliek száma, illetve miért emelkedett a 41-50 év közötti munkanélküliek száma 2019-ig, míg a többi korosztályban csökkent. 2020-ra nagymértékben növekedett a munkanélküliek száma, amely 2021-ben is csak a 2015-ös szintre csökkent. A 26-30 éves korosztályban jelentősen csökkent a munkanélküliek száma, míg a 31-35 évesek körében nőtt. Jelentősen növekedett a 61 év feletti munkanélküliek száma is, amely aggodalomra adhat okot.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél
	%	%
2015	40,20%	55,00%
2016	40,04%	53,04%
2017	42,55%	54,24%
2018	43,10%	55,67%
2019	44,38%	51,04%
2020	54,98%	51,53%
2021	57,97%	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliek aránya sajnos 40-45 % körüli volt és 2020. és 2021. évben ez jelentősen, 10-13 %-kal nőtt. Itt is elmondható, hogy a nők aránya magasabb a tartósan munkanélküli férfiakénál, bár ez 2021-re 20 %-ra csökkent. Fontos tehát megoldást keresni a problémákra és pontosan megtervezni a szükséges beavatkozásokat.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	597	21	3,52%	188	31,49%	388	64,99%
2016	452	14	3,10%	133	29,42%	305	67,48%
2017	416	13	3,13%	131	31,49%	272	65,38%
2018	471	15	3,18%	134	28,45%	322	68,37%
2019	543	24	4,42%	157	28,91%	362	66,67%
2020	653	17	2,60%	187	28,64%	449	68,76%
2021	590	18	3,05%	171	28,98%	401	67,97%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaügyi kirendeltség adatai alapján nem az alacsony iskolázottságúak közül kerül ki a legtöbb álláskereső, hanem éppen ellenkezőleg, a középfokú vagy annál magasabb iskolát végzettek közül. A számuk és arányok az évek során nem változtak jelentősen, csak 2020-ra ugrott meg jelentősen.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	203	190
2016	260	160
2017	244	131
2018	166	86
2019	149	61
2020	288	31
2021	75	29

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az ország egyes részein nagy szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának. Összevetve az adatot az állástalanok számával, megfigyelhető, tudja-e pótolni a foglalkoztatási forma a hiányzó munkalehetőségeket. E tényezőket figyelembe kell venni a helyi program tervezése során. Hatvan városban a sok munkalehetőséghez képest nem számottevő a közfoglalkoztatás, a régebbi közfoglalkoztatottak sokszor képzéseken vettek részt, szakmát tanultak és ezáltal elhelyezkedtek a versenyszférában vagy akár a közszférában is. A közfoglalkoztatottak száma egyre csökken az évek folyamán.

Ezeket az összehasonlításokat kellene elvégezni a roma aktív korú munkaerő, illetve a roma aktív korú munkanélküliek száma és a közfoglalkoztatásban részt vevő romák, valamint nem romák száma között, amely a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve egyik leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoport lehetőségeiről adna képet. Mindez a csoport érdekében nagyon hasznos lenne, azonban erre nincs lehetőségünk, mert a roma származásról nincsenek, és nem lehetnek adataink, hiszen a nemzetiségi hovatartozás bevallása csak önkéntes adatszolgáltatásként lehetséges a jelenlegi jogszabályok szerint. Ez a probléma más célterületen is felmerül, de ennek orvoslása csak jogszabályi változások alapján lenne lehetséges. Az önkéntes nyilatkozat megtétele hasznos lenne, hiszen akkor többféle többletjuttatásban részesülhetnek a hátrányos helyzetűek. De ennek elfogadtatása, megértetése még megoldásra váró feladat.

A helyi önkormányzat által szolgáltatott adatok szerint az aktív korúak 1 %-a vesz részt a közfoglalkoztatásban, akik az önkormányzati tulajdonú városgondnoksági feladatokat ellátó kft.-nél dolgoznak. Az állami közcélú foglalkoztatás is több munkanélküli embernek ad munkát és ezáltal megélhetési forrást. A kulturális közmunka program pedig a magasabb iskolai végzettségű álláskeresőknél is munkalehetőséget nyújt. Jelenleg az önkormányzati adatszolgáltatás szerint a közfoglalkoztatotti helyek a legtöbb esetben betöltetlenek, nincs rá jelentkező, munkaerő-hiány van.

A roma lakosság számát a településen működő Hatvan Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2200 fő körülire teszi. A 2019. évi kisebbségi választói névjegyzékbe 347 személy vetette fel magát.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Hatvan város regionális központként működik mind a munkalehetőségek, mind a közlekedés, mind az oktatás tekintetében. Két ipari park is létesült a város külterületén, ahol jelentős vállalatok, vállalkozások működnek. Legnagyobb vállalat a Robert Bosch Elektronikai Kft., amely több mint 6000 főt foglalkoztat.

Az önkormányzat szoros együttműködést alakított ki a vállalattal, amelynek köszönhetően az a dolgozók gyermekei részére óvodai csoportokat és általános iskolai osztályokat működtet az önkormányzat intézményeiben. A Bosch célja a továbbfejlődés, ezért gyárának méretét egy újabb komplexummal növelte meg, amelynek érdekében az önkormányzat és az állam közreműködésével új ipari park jött létre 2019-2020-ban, hiszen ez a foglalkoztatottság növelése szempontjából is nagyon fontos és közös érdek. Új vállalkozások is települtek (NORDFILM csomagoló ipar, Magyar Posta Logisztikai Központ, Centervill) és települnek a városba 2018. évtől. Többek között tervben van egy csokoládégyár, amely kb. 600 főt foglalkoztathat majd és öröndetes, hogy leginkább női munkaerőt igényel. Újabb nagyszerű munkalehetőségek viszont már meg is nyíltak 2022-ben, ugyanis tizenötmilliárd forintból - a kormány csaknem hétmilliárd forintos támogatásával - Magyarország legnagyobb sütőipari üzemét építette fel a Lipóti Pékséget működtető Lipóti Tóth és Társai Zrt. Hatvanban. A beruházás egy hagyományos iparágat képviselő, mégis innovatív és piacnyitó projekt. Az új üzem - bár robottechnikára épül - 260 új munkahelyet teremtett, és lehetővé teszi, hogy a vállalat termékei az észak-magyarországi térségben is elérhetővé váljanak. A Bardusch Bértextília Kft. 2023 júniusában megnyitotta Hatvanban új, tisztatéri mosodáját, amely minden szempontból egyedülálló és a legmodernebb a piacon. Ez az új beruházás is 20 új munkahelyet teremtett a városban, női munkahelyeket is létrehozva.

Jelentős munkalehetőséget nyújt még az LKH Leoni, a Horváth Rudolf Intertransport, a Johnson Electric és két nagy logisztikai központ a Mader és a Decathlon is. Ezek a nagy cégek nemcsak a hatvaniaknak nyújtanak munkalehetőséget, hanem a környező települések lakosainak is. Minden nagyvállalatnak saját buszjárata van, amely a munkarendhez igazodva szállítja a dolgozókat. A helyi közösségi közlekedés egyes járatai is a műszakok szerint közlekednek.

Mind a közúti, mind a vasúti közlekedés jól szervezett a városban, és hatékonyan igénybe vehető a munkába járáshoz. A lakosság jelentős része jár dolgozni Budapestre is, mert vasúton, illetve busszal, az autópályán egy óra alatt elérhető, bár a zsúfoltság kényelmetlenséggel jár és jelentős kiadást jelent az utazási költség is. A vármegye és az országos bérletek ezen a helyzeten valamelyest segítettek. 2022 óta a helyi közösségi közlekedés (busz) ingyenes.

2013 óta jelentős turisztikai fejlesztések történtek városunkban európai uniós források igénybevételeivel:

- Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Vadászati Múzeum létrehozása a Grassalkovich-kastélyban;
- Hatvany Lajos Múzeum (volt sörház) és Kossuth tér déli részének turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése;
- Hatvan-Boldog közöti kerékpárút építése, kerékpáros kalandpark létrehozása.

Ezek a projektek a Hatvanban még nem jelentős turisztikai ágat (ezáltal a vendéglátóipart, és a szálláshelyeket is) kívánják fejleszteni, ezáltal munkahelyeket is teremtve. Jelentős önerős fejlesztés a turizmus területén a Hatvani Vadaspark létrehozása, amely nagyszámú látogatót vonz. A turizmus koordinálása érdekében Tourinform Iroda is létesült a városban.

Európai uniós pályázatok által nyert források felhasználásával történtek

- a) közlekedéstechnikai fejlesztések: 3. számú és 21. számú főút körforgalmi csomópontjának kialakítása, a két városrészt összekötő új híd építése, jelentős hosszúságú (már a teljes várost átszelő) kerékpárút hálózat létrehozása, forgalomtechnikai változások bevezetése,
- b) épületenergetikai fejlesztések: minden önkormányzati tulajdonú általános iskola és önkormányzati fenntartású óvoda épületének szigetelése, nyílászáró cseréje, megújuló energiaforrások felhasználásának (hőszivattyú, napelem stb.) kiépítése történt meg.
- c) közvilágítás fejlesztése,
- d) árvízvédelmi és csapadékvíz elvezetését szolgáló hálózatok kiépítése,
- e) infrastrukturális beruházások: bölcsőde épületek és berendezések fejlesztése, új gyermekorvosi rendelő építése, a gimnáziumban természettudományi labor kialakítása,
- f) óhatvani és újhatvani házi orvosi rendelők felújítása,

- g) VOKE Liszt Ferenc Művelődési ház felújítása, átalakítása,
- h) Ady Endre Könyvtár épületének felújítása,
- i) zöldterületek fejlesztése, új zöldfelületek, közösségi terek kialakítása.

Nagyon fontos, több éve tervezés alatt álló fejlesztési cél egy többfunkciós termelői piac, közösségi polgári tér létrehozása, működtetése. Ez lehetővé tenné az őstermelők, mezőgazdasággal foglalkozók kereskedelmi tevékenységét, megfelelő körülményeket teremtve ehhez a jelenlegi leromlott állapotú, funkciójának nem teljesen megfelelő piac helyett.

Az uniós forrásokat, pályázati lehetőségeket helyi vállalkozások, vállalatok is kihasználják, és sikeres projekteket bonyolítanak le munkahelyteremtés, munkahelyfejlesztés, eszközfejlesztés tekintetében.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma
	Fő	Fő
2015	597	55
2016	452	42
2017	416	25
2018	471	34
2019	543	30
2020	653	28
2021	590	29

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő állás keresők száma alacsony, 2015-2016-ban csak 9-10% volt a nyilvántartott állás keresők között. Ez az érték azóta is csökkent. Ennek egyik oka az, hogy figyelembe kellett venni a munkaerő-piaci igényeket és a megfelelő képzéseket kellett indítani, illetve a hiányszakmák irányába kellett terelni a pályakezdő, illetve az oktatásban részt vevő fiatalokat.

A Heves Megyei Szakképzési Centrum Damjanich János Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (DISZI) oktatási központnak számít a szakképzés területén. Megpróbál érzékenyen reagálni a munkaerőpiac igényeire és lehetőségeire. Sokféle szakmát oktatnak itt, többféle rendszerben, így lehetőség van általuk az átképzésekre is. Hatvanban működik az Oktat-60 Kft. is, ahol nyelvtanulásra, ECDL oktatásra és sokféle OKJ-s szakma elsajátítására nyílik lehetőség a fiatalok és az idősebbek számára egyaránt. A Grassalkovich Antal Baptista Szakképző Iskola pedig a nehezen tanulók számára nyújt szakmaszerzési lehetőséget. 2016-ban elindult a Hatvani Községi Felsőoktatási Képzési Központ, ahol két egyetem kihelyezett karaként folyik az oktatás, főként a Bosch számára mérnökképzés keretében.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az e) pontban felsorolt intézmények és lehetőségek mellett – melyek nemcsak a fiatalok számára, de bármely korosztály részére elérhetőek - a munkaügyi központ is szervez tanfolyamokat.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg: A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a „szegénységben élő” meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH 2011. évi felvételéből származó kimutatás szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A szegénységi küszöb alatt azok a háztartások vannak, amelyek jövedelme alacsonyabb a medián jövedelem 60 százalékánál. Akik ennél kevesebb pénzből élnek, szegénynek számítanak a saját országukban uniós megállapítások szerint. Ez alapján a magyar társadalom 75%-a, azaz több mint háromnegyede él az uniós szegénységi küszöb alatt. A nemzeti szinten mért szegénységi küszöböt nézve már jobb a helyzet: a magyarok körülbelül 13 százaléka él a hazai szegénységi küszöb alatt.

Már fentebb megállapítottuk, hogy sem a mélyszegénységről, sem a romákról nem áll módunkban adatot szerezni (hiszen ezekről az adatszolgáltatás önkéntes), ezért csak általános tapasztalatokra hagyatkozhatunk. Az önkormányzat tulajdonában lévő városgondozással foglalkozó szolgáltató kft.-nél, illetve vele való vállalkozási szerződés keretében több roma származású foglalkoztatott dolgozik, elsősorban a közterületek rendbetételénél, illetve a hulladékszállításnál.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Digitális ismeretekhez ma már a gyermekek minden oktatási intézményben hozzájutnak az általános iskolától kezdve. Felnőttek részére ECDL tanfolyamok állnak rendelkezésre az informatikai ismeretek megszerzéséhez pl. az OKTAT60 Kft.-nél. Az időskorúaknak az Ady Endre Könyvtár szervez „Kattints bátran!” címmel számítógép ismereti tanfolyamot. A könyvtárban térítés ellenében rendelkezésre áll internetes hozzáférés a lakosság részére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az adatsor azt jelzi, hogy a településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló vagy egészségkárosodott vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Figyelembe kell venni, hogy 2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011. szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskereső száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	597	4,43%	163	27,30%
2016	452	3,39%	147	32,52%
2017	416	3,12%	140	33,65%
2018	471	3,53%	171	36,31%
2019	543	4,15%	183	33,70%
2020	653	5,01%	196	30,02%
2021	590	4,56%	188	31,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	184	30,82%	n.a.	-	347	58,12%
2016	77	17,04%	n.a.	-	224	49,56%
2017	78	18,75%	109	26,25%	218	52,40%
2018	67	14,23%	96	20,41%	238	50,53%
2019	93	17,13%	110	20,19%	276	50,83%
2020	153	23,43%	161	24,67%	349	53,45%
2021	162	27,46%	168	28,47%	350	59,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	40
2018	38
2019	34
2020	31
2021	32

Forrás: TeIR, KSH

A táblázatok alapján látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 3-4% körüli, ami csökkenő tendenciát mutatott 2018-ig, utána kis mértékben nőtt. A nyilvántartott álláskeresők 50-60%-a részesül ellátásban, szociális támogatásban kevesebben, mint foglalkoztatást helyettesítő ellátásban, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma is csökken.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Ebben a fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1- jétől.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembevétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és az intézkedések megállapítása során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban

meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2015	8972	8	1	45,81%	98,07%	99,47%
2016	8973	8	1	45,77%	98,38%	99,39%
2017	8975	12	1	45,69%	98,67%	99,30%
2018	8978	9	1	45,62%	98,88%	99,40%
2019	9003	32	4	45,54%	98,90%	99,16%
2020	9064	63	7	45,53%	98,79%	98,95%
2021	9077	19	2	45,54%	99,06%	99,33%

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállományról statisztikai adataiból következtetve annyi bizonyos, hogy a városnak szüksége lenne még lakóingatlanokra, mert az ingatlanpiacon nagy hiány van. Bérleti viszony még nehezebben létesíthető, pedig nagy igény lenne rá. A nagy vállalatok sok munkavállalót vonzanak, akiknek a bejárás helyett albérletre vagy saját ingatlanra lenne szükségük, hiszen gyermekeik elhelyezéséről is gondoskodnak a vállalatok. Az utóbbi időben nagyon megemelkedett azoknak a bérelhető ingatlanoknak a száma, ahol 8-10 külföldi munkavállaló (ukrán, kazah, türk) lakik együtt. A táblázatból látható, hogy a lakásállomány növekszik, de kis mértékben. Viszont az építési engedélykérek száma évről-évre jelentősen nő. Társasházak építése jelenleg is folyik. Hatvan város rendelkezik Integrált Városfejlesztési Stratégiával, melynek alapján 2015. évben elkészült a Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS), illetve a 2015-2030. időszakra szóló településfejlesztési koncepció. 2015-ben lakáskoncepció is készült. Az Európai Unió általi fejlesztési támogatások következő finanszírozási időszakának (Széchenyi Terv Plusz 2021-2027) előírásaként a TOP Plusz programhoz és felhívásaihoz kapcsolódóan 2022-ben elkészült a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) és a TOP Plusz Városfejlesztési Program (TVP).

A 2015-ben felülvizsgált ITS egyik fejezete az Anti-szegregációs Program, amely két szegregátumot mutatott ki a településen. Településünkön a hajléktalanok száma nem magas, kb. 10 fő. Az önkormányzat a hajléktalan személyek nappali ellátását a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés útján biztosítja.

- a) bérlakás-állomány
- b) szociális lakhatás
- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
- e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	393	866
2018	297	778
2019	273	2328
2020	207	n.a.
2021	130	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

j) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős embereknek, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget a fenti táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Hatvan város szociális ellátások helyi szabályairól szóló 11/2008. (II.29.) önkormányzati rendeletének természetben nyújtott szociális ellátásai között szerepel az adósságkezelési szolgáltatás szabályozása. Ez magában foglalja az adósságkezelési tanácsadást és az adósságcsökkentési támogatást. A tanácsadást a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat végzi. A rendelet szerint „az adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság feltétele, hogy az adósságból hat havi tartozása a kérelem benyújtását megelőző 18 hónapban keletkezett.”

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Hatvan város Nagygombos részén vannak elmaradott lakhatási körülmények egy leromlott majorban. Az itt lakóknak cserelakást ajánlott fel az önkormányzat a városban, akik pedig nem éltek ezzel, azoknak a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést igyekszik biztosítani (ivóvíz-ellátás, járda-, útépités, közvilágítás). A másik külterület, ahová egyre többen költöznek ki életvitelszerűen, az az ún. Görbeéri-tavak, ahol a nyaraló funkciójú ingatlanokba költöznek be. Azonban ezen a külterületi ingatlanokon nincs teljes közművesítés.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregációt a hátrányos megkülönböztetés egy formájaként határozhatjuk meg. A hazai társadalomtudományi szakirodalomban, valamint jogalkalmazási gyakorlatban a szegregáció elkülönítést jelent. A hátrányos megkülönböztetésnek többféle formája van. Szegregációnak két típusa létezik: a lakóhelyi, valamint az oktatási. Az anti-szegregációs terv tekintetében a leghangsúlyosabb motívum a lakóhelyi szegregáció. A lakóhely szegregációnak két esete létezik: az úgynevezett spontán szegregáció, valamint tudatos, különböző intézkedések, jogszabályozások révén előálló szegregáció. Spontán szegregációnak azt a folyamatot tekintjük, amikor egy városon, földrajzi egységen belül, amelyben vegyes társadalmi és etnikai összetételű lakosság élt, különböző társadalmi, gazdasági okok következtében a jobb társadalmi helyzetű lakosság helyére folyamatosan, tendenciaszerűen rosszabb társadalmi helyzetű, olykor pedig homogén etnikai háttérű lakosság költözik be. Hazánkban a szegregációnak alapvetően ez az esete jellemző. Tudatos szegregációnak nevezzük azt a folyamatot, melyben a helyhatósági vagy országos jogszabályi rendelkezések révén a településeken belül olyan lakóövezeteket hoznak létre, amelyek az esetek egy részében nem kapcsolódnak szervesen a város szövetéhez, azokban nincsenek vagy csak csökevényes formában vannak jelen minőségi közszolgáltatások, az ott élő lakosság az esetek túlnyomó többségében etnikai és társadalmi összetétel szempontjából homogén egységet képeznek. Hazánkban nem volt arra precedens, hogy ilyen vagy ehhez hasonló, jogszabályi szinten is rögzített formája jöjjön létre a lakóhelyi szegregációnak.

A magyarországi szegregációval kapcsolatos kutatások megállapításai szerint az egyes szegregátumok létrejötte háttérében összetett társadalmi, gazdasági okok húzódnak meg. A hazai szegregációkutatás leginkább a mélyszegénységben élők, ezen belül is a roma lakosság lakóhelyi szegregációjára fókuszál.

A jelenkori Magyarországon tapasztalható szegregációs tendenciák erősödését alapvetően és közvetett módon a rendszerváltás okán a társadalmi, gazdasági struktúrában végbe ment számos negatív előjelű változásai eredményezték. A rendszerváltáskor több iparág szűnt meg vagy alakult át radikális módon. Ezek közé tartozott a nehéz- és építőipar, valamint a mezőgazdaság is. A romák többsége is ezekben az iparágakban dolgozott. Az alacsony képzettséggel rendelkező romák tömegesen veszítették el állásukat, ezzel pedig megélhetésüket biztosító jövedelmüket. Mindez alapvető módon határozta meg a lakhatási, oktatási stb. viszonyait, valamint társadalmi és térbeli mobilitási lehetőségeiket. Fontos hangsúlyozni, hogy a rendszerváltozás negatív hatásai nem csak a roma népességet érintették érzékenyen, a társadalom többségét. Ezt azért is fontos hangsúlyozni, mert ennek fényében jobban megérthetőek azok a változások, amelyek egy-egy településen felerősítették, felgyorsították és lemélyítették a szegregációs tendenciákat. Amikor egy-egy településen beszűkültek, vagy beszűkülnek a munkaerő-piaci lehetőségek, abban az esetben a jobb anyagi helyzetben lévő, edukáltabb társadalmi rétegek lábbal kezdenek szavazni, vagyis olyan település részre, vagy városba költöznek, ahol a munkaerő-piac igényt tart a tudásukra, munkájukra. Helyben pedig azok a csoportok maradtak, maradnak, akik nem rendelkeznek megfelelő tudás-, anyagi-, és kapcsolati tőkékkel.

Az anti-szegregációs terv elkészítése során szegregátumnak azokat a település részeket tekintjük, amelyek területileg egybefüggőek, jól körülhatárolhatóak, mely területeken legalább 50 fő lakónépességet alapul véve az aktívkorúakon belül az alacsony státuszú lakosok aránya legalább 40%. Alacsony státuszúnak azt a személyt tekintjük, akinek az iskolai végzettsége nem magasabb 8 osztálynál, és nem rendelkezik rendszeres (hivatalos) munkajövedelemmel.

Hatvanban az alacsony státuszú lakosság közel 50%-a az újhatvani részen él. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján Hatvanban a KSH 2 darab egymáshoz közel lévő szegregátumot határolt le. Az önkormányzat adatai és a helyszíni bejárás alapján megállapításra került, hogy a

belterületen lévő területen az alacsony státuszú lakosok aránya meghaladja az útmutató által jelölt 40%-os határértéket.

A szegregátumok jellemzése:

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

1. számú szegregátum: Határ utca – Móricz Zsigmond utca – Új utca által határolt terület

A településrész lakónépessége alacsony, ezen a területen összesen 60 fő lakik. A településrész kor szerinti megoszlása a következő arányokat mutatja:

- Meglehetősen magas a 0-14 éves korosztály aránya: 35 %.
- A 15-59 éves korosztály aránya 60% és rendkívül alacsony a 60 éven felüliek aránya (5%). Az adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az 1. számú szegregátum fiatal családok által lakott terület.
- Kiugróan magas a 15-59 éves korosztály körében a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.
- A település rész szociális viszonyairól kaphatunk képet akkor, ha megvizsgáljuk a 15-59 éves korosztályban a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányát. Ez az adat szintén magas, 63,9%. Tehát jellemzően munkanélküli, mélyszegénységben élő emberek, családok lakják a településrészt.
- Magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező, munkaviszonnyal nem rendelkező személyek aránya (44,4%).
- Mindebből következik, hogy azon személyek aránya is magas, aki valamilyen szociális segélyben, támogatásban részesülnek (29,7%).

A településrész etnikai összetétele homogén, jellemzően roma és nem roma szegények élnek a településnek ennek a részén. A szegregátumban élők ingatlanviszonyaira is érvényes, hogy alapvetően egyedi telken felépített, egylakásos házak alkotják ezt a városrészt. Az ingatlanok tulajdonviszonya rendezett. A lakások belső és külső állaga változó, található itt erősen leromlott és megfelelő minőség is. A lakások jellemzően komfortosak. A lakások fűtését fa vagy széntüzelésű kályhával oldják meg. Óvoda, iskola nincs a településrész közvetlen szomszédságában. Az itt élő családok gyermekei gyalog, kerékpárral mennek vagy autóval viszik őket a szülők a városrész központjában található nevelési, oktatási intézményekbe.

1. számú szegregátum (Új utca - Móricz Zsigmond utca - Határ utca)

2. számú szegregátum: Móricz Zsigmond utca – Legány Ödön utca – Csók István utca – Doktay Gyula utca által határolt terület

E szegregátumban mindössze 68 fő él. E település részen tízzel több idős ember él, mint az 1. számú szegregátumban: 20,6% a mutató. A 0-14 évesek aránya 16,2%. A 15-59 éves korosztály aránya magas (63,2%). Ebben a városrészben is magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (58,3%). Szintén magas az aktív korú munkanélküliek aránya (63,9%). A település rész etnikailag homogén, de jellemzően roma családok lakják. E település rész is családi házas övezet, itt is egyedi telken épültek az ingatlanok. A házak komfortfokozata elvben magasabb, mint az 1. számú szegregátumban található ingatlanoké, ugyanis azok többségében van fürdőszoba. A házak fűtését e település részen is fával, szénnel oldják. Ez a terület teljes mértékben beépített, ezért a szegregációs tendencia növekedése már nem várható. A 2. számú szegregátum infrastrukturális ellátottságára ugyan azok a megállapítások érvényesek, amelyek az 1. számú szegregátumra. A településrész rossz minőségű szilárdburkolatú úttal rendelkezik, járdával pedig nem. Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében ugyanaz állapítható meg a 2. számú szegregátum esetén, mint az 1. számú szegregátum vonatkozásában.

Annak ellenére, hogy sajnálatos a szegregátumok léte, azért az megnyugtató, hogy a város lakosságának számához viszonyítva kevés ember él ezeken a területeken (0,63%). Mindazonáltal megoldást kell keresni a szegregátumokban élők élethelyzetének javítására.

2. számú szegregátum (Doktay Gyula utca - Mórícz Zsigmond utca - Legány Ödön utca - Csók István utca)

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az 1997. évi CLIV., az egészségügyről szóló törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások:

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások:

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közügygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	10	4	7	642	n.a.
2016	0	10	4	7	583	n.a.
2017	0	10	4	7	581	116
2018	0	10	4	7	n.a.	108
2019	0	10	4	7	n.a.	72
2020	0	10	4	7	n.a.	71
2021	0	10	4	7	n.a.	68

Forrás: TEIR, KSH-Tstar

Hatvanban már sajnos nem minden háziiorvosi praxis betöltött, a házi orvosok halála miatt helyettesítésekkel történik az ellátás 3 körzetben is. A meglévő orvosok ennek ellenére magas színvonalú szolgáltatást próbálnak biztosítani mindkét városrészben, egyenlő hozzáférési eséllyel. Az újhatvani városrészben uniós támogatásból elkészült a gyermekorvosi rendelők és a védőnői szolgálat új épülete 2014-ben, amely így a házi orvosi szolgálatokkal és fogorvosi rendelőkkel együtt egy nyaktaggal összekapcsolt épületben található egészségügyi központként működve. A 2021. évben a háziiorvosi és fogorvosi rendelőknek helyet adó épületrész is felújításra került, így Újhatvanban létrejött egy Egészségház. Az óhatvani városrészben azonban több, egymástól távol eső épületben vannak a háziiorvosi, a gyermekorvosi ellátások és a védőnői szolgálat, ezért indokolt lehet egy városközpontban elhelyezett egészségház létrehozása. Ebben az esetben egy

épületben megtalálható lenne minden alap egészségügyi ellátás, a helyettesítések is könnyebbé válnának. Az önkormányzat szintén pályázati forrásból a 2. és az 5. számú háziorvosi körzet leromlott állapotú rendelőjét 2020-ban újíttotta fel.

Sajnálatos változást hozott az a jogszabály a 2023. évben, amely a védőnői szolgáltatokat áthelyezte önkormányzati fenntartásból a vármegyei kórház működtetésébe. Ez nehezebbé teszi a védőnők munkáját, a szolgáltatás körülményeit és az ellátás színvonalát.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Településünkön a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma évenként, és leginkább két évenként nagyobb ingadozást mutat, de a lakosság számához viszonyítva nem túl magas.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a közeli hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjban részesítettek száma nagy eltérést mutatott a 2010-2011 és a 2011-2012. év között. Az előbbiben csökkenést láthattunk, míg az utóbbiban ugrásszerű növekedést. A 2012. évi adatok a többi évhez képest is magasabbak voltak. 2012 óta azonban az ápolási díjban részesítettek száma közel azonos, nagy ingadozások nem láthatóak benne. 2017 óta a szám csökken.

Hatvanban az Albert Schweitzer Kórház és Rendelőintézet egészségügyi centrumként is funkcionál és egyre magasabb szakmai színvonalat képvisel. Mivel állami kézbe került, a város nem tudja befolyásolni működését, de mindenben segíti továbbra is: pl. konzorciumi partnerként részt vettek a pályázataikban, megbecsüli dolgozóit stb. Több milliárd forint értékben, európai uniós források felhasználásával az elmúlt években jelentős fejlesztések történtek: rehabilitációs központ kialakítása, új műtőblokk épület létrehozása, több szempontú épületenergetikai felújítás, nagy értékű eszközbeszerzések. Mindezek nyomán kívül-belül megszépült, magasabb szakmai színvonalú ellátást biztosító intézménnyel gazdagodott a város és környezete. Sajnos az egész országra jellemző orvosi és szakápolói hiány a kórházat is érinti.

Településünkön minden egészségügyi alapellátás megtalálható Óhatvanban és Újhatvanban egyaránt (háziorvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat, iskola-egészségügy). 2014-ben pályázati forrásból - méltatlan körülményei közül - új épületbe költözhetett Újhatvanban két gyermekorvosi praxis és a védőnői szolgálatok. Az új rendelő épülete egy nyaktaggal kapcsolódik a házi orvosokat és fogorvosokat befogadó épülethez, így egészségházként működhet, megkönnyítve a lakosság ellátáshoz jutását. Óhatvanban is szükséges lenne egy egészségügyi központ létrehozására, hogy a városrészben elszórtan működő egészségügyi alapellátások (háziorvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnők) egy modern, minden előírásnak megfelelő épületben legyenek jól megközelíthető helyen. Ennek érdekében több TOP (Területfejlesztési Operatív Program) felhívásra nyújtott be az önkormányzat támogatási kérelmet 2016-ban és 2017-ben is. Ezek közül a Kossuth téri rendelő felújítására nyert el az önkormányzat támogatást, amelyet jelentős saját forrással kiegészítve valósított meg 2020-ban, aminek nyomán egy modern, megújuló energiával működő rendelő jött létre. 2021. évben ugyanebben a pályázati kiírásban sikerült újabb támogatást elnyerni, ezúttal a Bajcsy-Zsilinszky út 4/A szám alatt található háziorvosi és fogorvosi rendelőknak helyet adó épület felújítására. Működik városunkban anyatejgyűjtő állomás is, és több magánpraxis is üzemel különböző szakterületeken (nőgyógyász, fogászat, fogszabályzás, sebészet, bőrgyógyász stb.). Az önkormányzat törekszik közintézményeinek épületenergetikai felújítására, hogy megújuló energiaforrással lássa el őket a környezet védelme és a fenntarthatóság érdekében.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Minden év áprilisában az önkormányzat megszervezi az Egészségnapot egy futófesztivállal összekötve, ahol többfajta szűrésen vehet részt a lakosság ingyenesen. Nagyon népszerű ez a program az itt élők körében. A kórházzal konzorciumban pedig sikerült elnyerni egy pályázati forrást EFI iroda (egészségfejlesztő iroda) létrehozására, melynek célja a hatvaniak széleskörű bevonása a szűrőprogramokba, felhívni a figyelmet a prevenció fontosságára, és csoportokat létrehozni a különböző betegségben szenvedők részére a jobb kommunikációért és segítségnyújtásként. Praxisközösségek is szerveződtek a településen, amelyek szintén szerveznek szűrőprogramokat.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A kórházban működik rehabilitációs részleg, gyógytorna és fizioterápiás kezelés is, immáron egy teljesen megújult épületben és a legmodernebb eszközökkel felszerelve: medence, tornaterem, gépek stb. Logopédiai fejlesztés pedig mindkét városrészben elérhető a gyermekek számára. Nevelési tanácsadóban a fejlesztő pedagógusok több szakirányban is fogadják a rászoruló gyermekeket.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Hatvan város csatlakozott ahhoz a Heves vármegyei kezdeményezéshez, hogy a közétkeztetésben egészségesebb ételek kerüljenek az asztalra a gyermekek elé. A Hatvani Közétkeztetési Kft. munkatársai főznek a település két iskolájának konyháján, és innen látnak el minden közintézményt, illetve elégítik ki a szociális étkeztetés igényeit. A Malsan Szeretetkonyha a baptista egyház támogatásával végez szociális étkeztetési feladatokat a településen. A város a jövőbeni pályázati források bevonásával egy új konyha létesítésével (vagy a meglévő konyhák felújításával) és felszerelésével kívánja a közétkeztetés modernkori színvonalát biztosítani, az új, egészséges ételek elkészítését lehetővé tevő konyhatechnológiák bevonásával.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Mivel a szív-érrendszeri megbetegedések okozta halálozás mindkét nem esetében meghaladja az országos átlagot, és ennek oka a mozgáshiányos életmód, ezért Hatvan nagy hangsúlyt fektet a sportolási lehetőségek hozzáférésére. Minden évben állandó program tavasszal a futófesztivál, ahol a város apraja-nagyja rajthoz áll, ugyanígy az őszi félmaraton futóverseny is hagyománnyá vált. A futóversenyek és a futás meghonosításához nagymértékben hozzájárult a Fut60 sportegyesület és a helyi Futónagykövet szervező munkája. A futók számára a 2022. évben az Aktív Magyarország Program pályázati támogatásával és önerő bevonásával egy 1025 méter hosszúságú rekortán borítású futópálya készült el a Zagyva-ligetben, amely azóta is nagy népszerűségnek örvend.

Az uszoda is népszerű mind szabadidős sport céljából, mind versenyhelyszínként, ahol több versenyen mérhetik össze a tudásukat, elsősorban a gyerekek. A versenyzők két úszóegyesületbe tömörülve érik el sikereiket. Nyáron a strand áll a rendelkezésére az úszóknak és a felüldülni vágyóknak egyaránt.

Több műfüves pálya is létesült a városban a kispályás labdarúgók, és a futball egyesületek (FC Hatvan, Lokomotív LC) tagjainak örömére. Pályázati forrásból pedig kerékpáros kalandpark épült a városban és kerékpárút Boldog községig a Zagyva folyó gátján. A várost is átszeli most már több kilométer új kerékpárút, amelyet nagyon sok lakos használ a biztonságos közlekedést élvezve. Az önkormányzat célja, hogy kerékpárútjainak számát tovább növelje, a város több részébe eljutva, illetve kerékpáros turizmus céljából is. Gördeszka és BMX pálya is

rendelkezésre áll a sportág szerelmeseinek. A legújabb kerékpáros fejlesztés a 2023 nyarán elkészült pumpapálya a Népkerthben, ahol kezdők és profik egyaránt sportolhatnak. Az ún. pumptrack pálya ugyancsak az Aktív Magyarország Program pályázati támogatásával és önerőből készült el.

Nagy népszerűségnek örvend a Zagyva-ligetben található szabadtéri kondipark is, illetve Újhatvanban a 2023 tavaszán átadott „Grund” is, ahol egy bekerített rekortán borítású multifunkcionális (labdarúgás, kosárlabda, kézilabda) pályán és teqball-, valamint pingpongasztalnál tölthetik el a lakosok hasznosan a szabadidejüket.

Télen jégpálya működik a városban, ahol az iskolások, óvodások kedvezményesen korcsolyázhatnak a testnevelés órákon, foglalkozásokon. Jelenleg az FC Hatvan sportegyesület jégkorong szakosztálya és a lakosság számára állandóan rendelkezésre álló jégcsarnokot épít.

Egyik nagy hiányossága volt évtizedekig a városunknak, hogy nem volt sportcsarnok. Ez a probléma is megoldódott, hiszen egy kézilabda csarnokkal gazdagodott városunk kormányzati támogatásnak és a Hatvani Kézilabda Sportegyesület TAO támogatásának köszönhetően.

A fentiekén kívül van még Hatvanban számos csapatsport, technikai sport és több küzdősport egyesület is.

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulás (11 önkormányzat, a társulás gesztora Hatvan Város Önkormányzata) tartotta fenn a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálatot, de a Társulás megszűnt, így Hatvan Város Önkormányzata lett a szolgálat fenntartója. A szolgálat mint intézmény ellátja a szociális feladatokat: bölcsőde, családsegítés, gyermekjólét, pszichiátriai betegellátás, adósságproblémával küzdők, lakhatási problémával küzdők, hajléktalanság, támogató szolgáltatás, nappali ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás.

f) drogprevenciós szolgáltatások

A városban működik Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, ahol az aktuális feladatok, problémák egyeztetésre kerülnek.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Egyenlőbánásmód Hatósághoz lehet fordulni a hátrányos megkülönböztetésekkel kapcsolatos ügyekben, illetve működik városunkban egy áldozatvédelmi iroda is.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Hatvan Város Önkormányzata több mint tíz éve rendezi meg ősszel a kedvezményes hagyma, burgonya és alma vásárt, ahol 20 kg burgonyáért, 15 kg almáért és 3 kg hagymáért összesen 500 forintot kell fizetni az ezt igénybe vevőknek, akik a következők lehetnek: nyugdíjasok, gyermekes családok a gyermekek jogán és a szociálisan rászoruló, segélyesek. Ennek lebonyolítását pedig önkéntes munkában végzik a Hatvani Polgármesteri Hivatal munkatársai. A Hatvan Kártya külön szolgáltatása pedig a rászorulóknak a szociális kártya, amellyel kedvezményesen vásárolhatnak alapvető élelmiszereket havi 10.000,- Ft értékben a szerződött üzletekben és a létrehozott szociális boltban. Mindezen juttatások Hatvan város költségvetésébe beépítésre kerültek.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai

3.7.1. számla táblázat – Intézményi ellátottság (2018)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
15	van	18651	10

Forrás: TEIR, KSH Tstar

Hatvan város fontosnak tartja, hogy a lakosság közösségi igényeit is minél magasabb színvonalon kielégítse. Ennek érdekében működteti a közművelődési intézményeit és pályázati forrásokat keres azok szolgáltatási és infrastrukturális fejlesztésére. A Grassalkovich Művelődési Ház minden korosztálynak nyújt program lehetőséget egész évben a gyermekektől a nyugdíjasokig. Ennek telephelye a Hatvani Galéria, ahol a képzőművészek és a képzőművészet iránt érdeklődők találkozhatnak. Az újhatvani városrészben lévő VOKE Liszt Ferenc Művelődési házat (DALI) is működteti önkormányzatunk, hogy ebben a városrészben is legyen méltó színtere a közösségi életnek. Ez az épület 2015-ben megújult épületenergetikai szempontból és az önkormányzat szintén nyert pályázati forrást a belső felújítására, átalakítására is, amely 2021-ben készült el, ezáltal méltó helyet biztosítva az újhatvani városrészben a kulturális programoknak és a közösségi összefogótelemeknek, civil csoportoknak is. Az Ady Endre Könyvtár az ún. „Zöld város” projekt részeként 2020-ban teljes egészében megújult, átalakult, a mintegy 2000 négyzetméteres épületben változatos programokkal várják az irodalom és a filmművészet kedvelőit, a civil szervezeteket programjaik helyszínékként. Egy kis, 100 fős közösségi tér is kialakításra került színpaddal, ahol író-olvasó találkozók, könyvbemutatók, ismeretterjesztő előadások lebonyolítására van lehetőség. A Hatvani Lajos Múzeum egy pályázati forrásból felújított épületben kapott méltó helyet, miközben turisztikai attrakcióként is szolgál, hiszen a régi időket idézve (egykor a Grassalkovich-család Serfözdéje volt az épületben) sörfőző üzem és látványsöröző várja a vendégeket. Nagy változás a város életében, hogy az évtizedekig kallódó Grassalkovich-kastély is megújult 2015-ben, és méltó funkciót kapott Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeumként. A kastélynak a parkja is megújult, illetve a parkban található egy új épületegyüttes, a Nagy Endre rendezvényterem, illetve a Gyermekfoglalkoztató tér, ahol várják a gyerekeket játszóházzal és különböző gyerekprogramokkal. A Nagy Endre Rendezvényterem pedig több, mint 300 ember befogadására alkalmas, így színházi előadások, koncertek, előadások színhelye, illetve közösségi programoknak, kiállításoknak, báloknak vagy lakodalmaknak ad helyet.

A bronzkor egyik része „hatvani kultúraként” ismert, ennek jelentőségének megőrzésére egy Régészeti Park, látogatóközpont kialakítása is a tervek között szerepel. 2017-ben Tourinform Iroda is nyílt városunkban, amely azóta jól működő központjává vált a helyi programok szervezésének, a turisták és a helyi lakosok tájékoztatásának, városunk bemutatására szolgáló séták, játékos nyomozójátékok lebonyolításának.

A városközpont, a Kossuth tér, amely közösségi központként szerepelt mindig, szintén pályázati forrásból újult meg 2015-ben: a szovjet emlékmű helyén szökőkút, a régi buszpályaudvar helyén

cukrászda, kávézó létesült. Az északi részén is kellemes környezet várja a lakosságot és az ide látogatókat (oroszlános szökőkút, gyepszőnyeg, padok, free wifi), ahol sokan megpihennek, találkoznak. Ez a tér ad otthont általában a városi közösségi programoknak is, ugyanis minden évszakban több hétig tartó programsorozat várja a lakosokat sok fellépővel, bemutatóval, közösségi programmal minden korosztály és érdeklődési körű ember számára (sörfesztivál, Jam Garden, Retró strandfesztivál, sportprogramok, kivetítős sportközvetítések, koncertek, táncházak, kézműves foglalkozások, kiállítások stb.) A két városrész között terül el a Népkert, ahol gördeszka pálya, játszótér, pumpapálya, illetve műfüves labdarúgó pálya várja a sportolni vágyókat. Ennek a területnek a fejlesztése kiemelt feladat, hiszen a két városrész között található kellemes zöld terület, amelynek fejlesztésével igazi közösségi helyszín válhatna belőle: játszótér, sportpályák, szabadtéri színpad stb. kialakításával.

A zöld területek fejlesztése is kiemelt feladatként szerepel a város életében, a gondozott területek nagysága most is több ezer négyzetméterre terjed ki, minden évszakban megújuló virágosítás történik a városban. Ennek ékes bizonyítékai a „Virágos Magyarorszáért” versenyen elért jelentős díjak (pl. Magyarország legszebb főtere díj). Az élhetőbb város fontos eleme a kellemes és egészséges környezet, ennek elengedhetetlen feltétele a zöld területek növelése, a virágosítás a fásítás, ezért a jövőben is törekszünk az ehhez kapcsolódó pályázati források felhasználására. Az ún. „Zöldülő város” című projekt keretében újabb zöldfelületek kerültek kialakításra a polgármesteri hivatal tömbje körül, miközben bizonyítást nyertek a kapucinus korabeli emlékek a projekt régészeti feltárása során. A város kapucinus korabeli emlékei a fejlesztés nyomán egy kellemes séta keretében, információs táblák által önállóan is bejárhatók.

Közösségi virtuális térként funkcionál az önkormányzati tulajdonú Hatvani Média és Rendezvényszervező Kft. minden média felülete: Hatvanihírlap.hu, Facebook oldal, Hatvani Hírek, Hatvan Rádió, Hatvan Tv. Ugyanakkor fejlesztés alatt egy városi applikáció kialakítása, létrehozása is.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Hatvanban működik nemzetiségi önkormányzat (Hatvan Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat), amely nagyon jó viszonyt ápol a képviselő-testülettel és a város vezetésével. Etnikai konfliktusok nem jellemzőek a városra.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A 19 éven át megrendezett országos amatőr triatlon bajnokság megszervezése kb. 400 fő munkáját igényelte, melynek 90 %-a önkéntes munkaként valósul meg. Önkéntes munkában vesznek részt a polgármesteri hivatal dolgozói a tavaszi muskátli osztáson (minden hatvani lakos kap/hat/ 3 fő muskátlit, ha megjelenik) és az őszi kedvezményes terményvásáron (burgonya, alma, hagyma – szociálisan rászorulóknak, nyugdíjasoknak, gyermekek részére). Az érettségi feltétele 50 óra önkéntes közösségi munka végzése, ezt támogatja az önkormányzat is a saját lehetőségeivel. Működik a városban a Vöröskeresztnek, a Máltai Szeretetszolgálatnak és a baptistáknak irodája, akiknek a lakosok szép számmal nyújtanak természetbeni segítséget és tárgyi adományokat. 2020-ban alakult a Hatvani Karitatív Összefogás egyesület, amely adománygyűjtésekkel segíti a rászorulókat, a kupakgyűjtő szívek kihelyezésével megszervezték a városban a kupakgyűjtést, amellyel szintén rászorulókat segítettek. Végeztek már önkéntes munkákat is (játszótéri kerítés festése) és a szemétygyűjtő akcióknak is állandó résztvevői. Ruhaosztást, ételosztást és iskolatáska akciót szerveznek az év folyamán. 2019-ben alakult a Pro Natura mozgalom is, amely környezetvédelemmel, fenntarthatósággal foglalkozik: szemétygyűjtő akciók, faültetések, madárodúk kihelyezése stb. Ebben az évben jött létre a Hatvani Nőegylet is, amely szintén a szolidaritási munkában, jótékonyági akciókban vesz részt. A Városvédő

Egyesület, amelynek tagjai a képviselő-testület nagy részét adják, szintén részt vesz a fenti önkéntes, szolidaritási akciókban és koordinálja azokat.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen működik roma nemzetiségi önkormányzat. A roma lakosság számát Hatvan Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2200 fő körülire teszi. A 2019-es kisebbségi névjegyzékbe 347-en vetették fel magukat. A kisebbségi önkormányzat az üléseit és közmeghallgatásait rendszeresen megtartja, ahol a várost és etnikumukat érintő témákat megbeszélik, véleményt formálnak. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik. A helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Hatvan Város Önkormányzata képviselő-testülete 2011. április 1-jével létrehozta a Civil Alapot, amely a hatvani civil szervezetek támogatását segíti elő. Az alap létrehozásának célja, hogy a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése, növelése, az önkormányzattal való partneri kapcsolat előmozdítása, az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátása szabályozott keretek között történjen. Az alap pályázati keretéből a hatvani civil szervezetek részesülhetnek. A támogatás feltétele, hogy a civil szervezetek a városhoz kapcsolódó vagy a városi lakosokat érintő programokat szerveznek, részt vesznek az önkormányzat által rendezett eseményeken szervezőként, fellépőként vagy mindkét minőségben. Az alap egyik kerete a kisebbségi keret, amelyre a kisebbségi szervezetek pályázhatnak. Pályázni lehet kisebbségek történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismerésével, ápolásával, gyarapításával kapcsolatos programok szervezésére; anyanyelvi oktatással és művelődéssel kapcsolatos programok szervezésére; kisebbségek részére szervezett rendezvények megtartására, ilyen rendezvényeken való részvételre. Hatvan Város Önkormányzata azzal is segíti a roma nemzetiségi önkormányzatot, hogy szakmai segítséget nyújt pályázati osztálya segítségével a hazai nemzetiségi forrásokra való pályázatok benyújtásában és az elnyert támogatások projektjeinek megvalósításában, majd elszámolásában. Ennek köszönhetően már több támogatást elnyert a roma önkormányzat, amelynek segítségével közösségi programokat (Roma Nap), rajzpályázatokat, kirándulást bonyolított le sikeresen közössége számára.

- e) helyi lakossági önszerveződések

Száznál is több helyi civilszervezet, egyesület, alapítvány, kör, klub létezik a városban, amelyek tömörítik a hasonló érdeklődésű embereket. A sporttól kezdve, kulturális tevékenységeken át a kézműves foglalkozásokig nagyon széles a skála, ahová a lakosok csatlakozhatnak.

Hatvan Város Önkormányzata képviselő-testülete 2011. április 1-jével létrehozta a Civil Alapot, amely a hatvani civil szervezetek támogatását segíti elő. Az alap létrehozásának célja, hogy a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése, növelése, az önkormányzattal való partneri kapcsolat előmozdítása, az önkormányzati feladatok hatékonyabb ellátása szabályozott keretek között történjen. Az alap pályázati keretéből a hatvani civil szervezetek részesülhetnek. A támogatás feltétele, hogy a civil szervezetek a városhoz kapcsolódó vagy a városi lakosokat érintő programokat szerveznek, részt vesznek az önkormányzat által rendezett eseményeken

szervezőként, fellépőként vagy mindkét minőségben. Évente kétszer van lehetőség a pályázatok benyújtására, több kategóriában és az önkormányzat igyekszik ilyen módon is segíteni a helyi közösségeket.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen működik roma nemzetiségi önkormányzat. A roma lakosság számát Hatvan Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2200 fő körülire teszi. A 2019-es kisebbségi névjegyzékbe már 347-en vetették fel magukat. A kisebbségi önkormányzat az üléseit és közmeghallgatásait rendszeresen megtartja, ahol a várost és etnikumukat érintő témákat megbeszélik, véleményt formálnak. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik. A helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adatok hiányában nem tudható, de feltételezhető, hogy a romákat érintik leginkább az általános iskolai felnőttoktatás hiányosságai.	Köznevelési intézmények bevonása, megfelelő motiváció. Tankerület támogatása, együttműködés. 20 évesnél idősebbek bevonása is szükséges. Magántanulói státusz kiadása csak indokolt esetben alkalmazható
Szegregátum figyelemmel kísérése szükséges.	Ezekben a területeken lehetőleg ne növekedjen az alacsony státuszú népesség száma.
Közösségi tér, segítő központ létrehozása	A szegregátumok közelében egy közösségi tér, segítő központ létrehozása, fenntartása és tartalommal való megtöltése.

Fejlesztési lehetőség: A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők számára piacképes szakképzés biztosítása. A hatvani oktatási intézményekben felnőttek számára szóló képzési formák kialakítása lehet indokolt. Az oktatás – feltételhez kötötten – ingyenes. Feltételként a záróvizsga letételét, a végzettség megszerzését szabná az önkormányzat. Szerződés keretében, ösztöndíj biztosításával kerülhetne sor a képzés elindítására. Az ösztöndíj feltétele a fejlődést mutató vizsgák sikeres teljesítése. A TOP Plusz 3.2.1 „Fenntartható humán fejlesztések” prioritás forrásai felhasználhatóak erre a célra.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	9 620	10 567	20187	47,65%	52,35%
0-2 évesek			528	2,62%	
0-14 éves	1 391	1 327	2718	6,89%	6,57%
15-17 éves	306	278	584	1,52%	1,38%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek száma a 2018. évben 3841 fő volt., 2021-ben pedig 3830. Sajnos, városunkra is jellemző a gyermekszületések számának csökkenése ugyanúgy, ahogy az egész országra. Ebben az életkorban még a fiúk száma valamivel magasabb, mint a lányoké.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembevétel a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt marad rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság,

továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	41	n.a.
2017	49	n.a.
2018	43	n.a.
2019	39	87
2020	33	108
2021	36	108

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a jegyző tartja nyilván. Védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Településünkön a védelembe vett gyermekek száma évente ugrásszerűen megnőtt 2012 és 2016. között, majdnem a háromszorosára, amely nagy problémát mutat. A veszélyeztetett gyermekek számáról 2012. előtt nincs adatunk, de az előző évek számai alapján száz körülire tehetjük a számukat. 2017 után a számuk egyre csökken. A veszélyeztetett gyerekek száma 2020-ban megugrott, de azóta stagnál. Szoros együttműködést kell kialakítani a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálattal, hogy a gyermekek minél kisebb arányban kerüljenek veszélyeztetett státuszba, a családsegítés kiemelkedő hangsúlyt kapjon. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok 25 %-ban fordul elő a gyermekek elhanyagolása. Ez a magas arány beavatkozást igényel.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2015	627
2016	521
2017	447
2018	338
2019	284
2020	256
2021	255

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve a jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az Nkntv. 2013. szeptember 1-ig hatályos rendelkezése szerint a hátrányos helyzetűnek minősülő gyermekekre vonatkozó adatszolgáltatást viszonylag megbízhatónak, míg ugyanezen körbe tartozó, de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülőkkel rendelkező gyermekek (halmozottan hátrányos helyzetűek) számát pontatlannak találták az erre irányuló felmérések. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény;
- b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll)
- c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás szabályait a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 12/2008. (II.29.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Ennek értelmében támogatást abban az esetben lehet megállapítani, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét. A gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a nagycsaládos szülő, a tartósan beteg gyermeket nevelő család esetében a 120 %-ot, nyugellátásban részesülő szülő esetében a 110 %-ot. A 2015 óta a támogatásban részesülő gyermekek száma csökken. Érdeemes lenne megvizsgálni, hogy azért, mert nem szorúlnak rá a családok a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezményre vagy egyéb okok miatt nem igénylik (pl. adminisztráció, szégyénérzet), holott szükségük lenne rá.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat – Árvaeállítás

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	82	91	173
2016	71	89	160
2017	62	77	139
2018	57	66	123
2019	64	64	128
2020	59	63	122
2021	69	56	125

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Hatvan Város Önkormányzata a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként az alábbi juttatásokat nyújtja a hatvani családoknak a gyermek jogán:

- Teljes összegű tankönyvtámogatást biztosított minden általános iskolás gyermek részére (amíg ezt az állam nem biztosította).
- Minden első osztályosnak ajándékkal kedveskedik a tanévnyitón.
- Úszásoktatást biztosít ingyen az óvodai nagycsoportosok és az általános iskolások számára.
- A felsőfokú tanulmányokat folytató nappali tagozatos hallgatók részére a Bursa Hungarica-ösztöndíj rendszeren keresztül nyújt támogatást.
- Helyi rendelet alapján a Hatvanban lakó újszülöttek részére életkezdési támogatást biztosít 43.000 Ft értékben.
- HVP-vírus elleni védőoltást biztosít a megfelelő korú lány és fiú gyermekeknek.
- Nyelvvizsga díjának visszatérítése azon általános iskolások számára, akik a 8. osztály befejezéséig sikeres alapfokú C típusú, bármilyen középfokú vagy felsőfokú nyelvvizsgát tesznek.
- Téli időszakban az óvodások, az általános és középiskolások számára kedvezményes korcsolyázási lehetőség biztosítása a jégpályán.
- Kedvezményes terményvásár össz.: gyermekenként 10 kg burgonya, 5 kg alma és 3 kg hagyma megvásárlása 500 Ft-ért.
- 2019. évben egyszeri tanszervásárlási támogatás az alapfokú iskolai tanulmányaikat kezdő hatvani gyerekeknek.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekétkeztetés szabályai: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

A gyermekétkeztetésről a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodik az önkormányzat. A fenntartásában működő bölcsőde saját konyhájával biztosítja a gyermekek étkeztetését. A többi óvoda, általános és középiskola vonatkozásában a kizárólag önkormányzati tulajdonú Hatvani Közétkeztetési Kft. által működtetett két konyhában elkészített étel kiszállításával, és a helyszínen melegítő konyha működtetésével biztosítja az étkeztetést. Az önkormányzat vállalja, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünk számára ez nem releváns.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünk számára ez nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Hatvanban lakótelepi környezetben élnek együtt roma családok, de ezek nem telepszerű képződmények. Az óvodai és az iskolai körzethatárok megállapításával az önkormányzat próbálja elkerülni a szegregációnak még a lehetőségét is. Az óvodai és az iskolai nevelésben pedig az integrált oktatás szellemiségét követik az intézmények.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Hatvan Város Önkormányzatának képviselő-testülete az Szt. törvény felhatalmazása alapján az alapvető szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az önkormányzat teherbíró képességének a figyelembevételével a rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális való jogosultság feltételeinek, valamint érvényesítésének helyi szabályainak meghatározása céljából alkotta meg a 11/2008. (II.29.) számú rendeletét. A szociális alapszolgáltatásokat a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulás tartotta fenn, melynek 11 település volt a tagja Hatvan Város Önkormányzatának gesztorsága mellett. A társulás azonban megszűnt, és a feladatokat Hatvan Város Önkormányzata intézményeként a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat mint önkormányzati intézmény vette át. Az önkormányzat szociálpolitikai kerekasztalt működtet, melynek feladata az önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciójában foglalt feladatok követése és az aktuális szociálpolitikai kérdések megvitatása.

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások az alábbiak:

- Gyermekjóléti szolgáltatás: Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat által.
- Gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, óvoda, iskolai napközi otthon.
- Gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülői hálózat, gyermek átmeneti otthona (Egri Kistérségi Többcélú Társulással kötött szerződés alapján egy gyermek részére).

A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről. A Hatvani Tankerület által fenntartott Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Szakiskola óvodaként, iskolaként és előkészítő szakiskolaként működik a településen a helyi és környékbeli fogyatékos gyermekek ellátására.

A fogyatékosok nappali intézményébe a 3. életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes értelmi fogyatékos személy vehető fel személyi térítési díj ellenében. Az értelmi fogyatékosok nappali ellátását az önkormányzat a Szociális Szolgálat útján látja el.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői tanácsadás hét körzetben került kialakításra 14 védőnővel, és évek óta nincsen betöltetlen szolgálati hely. 2015 óta 13, 2019 óta 15 a betöltött védőnői helyek száma, mindemellett 2 iskolai védőnő és 3 ifjúsági védőnő is dolgozik a településen. Minden gyermek megkapja a védőnői ellátást, a védőnők létszáma megfelelő, nincsenek leterhelve (kb. 45-55 gyermek/védőnő), ennek megfelelően magas színvonalú munkát végeznek. Az óhatvani védőnői szolgálat azonban méltatlan és a jogszabályoknak már nem megfelelő helyszínen végzi a munkáját. Ezért fontos feladat a jövőben egy megfelelő épületbe való áttelepítése.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	13	716	55
2016	13	734	56
2017	13	726	56
2018	12	673	56
2019	15	650	43
2020	15	495	33
2021	15	528	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A városban négy gyermekorvosi körzet működik, kettő-kettő mindkét városrészben, így mindenki egyenlő eséllyel hozzáférhet az alapellátáshoz. Az újhatvani városrészben a két körzetet már sajnos csak egy orvos látja el, a másik praxis betöltetlen és a jelenlegi orvos is nyugdíjazás előtt áll.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nehezítik az ellátáshoz történő hozzáférés minőségének megítélését a már a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásának hiányosságai. Fontos, hogy a szabályozásra is visszavezethetően nem megoldott a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek óvodáskor előtti statisztikai adatainak gyűjtése, azonban törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

Különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Ahogyan az fentebb szerepel, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek óvodáztatási támogatáshoz történő hozzáférése során éppen a legrászorulóbb családok kerülhetnek hátrányba.

Az ellátások minőségének fejlesztésén túl mind a megfelelő tájékoztatás és az ügyintézés során történő segítségnyújtás, mind pedig a nyilvántartás hiányosságainak korrigálása megjelölt feladat lehet. A szegregátumok környékén kialakítandó közösségi tér, segítő központ ebben is segítséget nyújthat, ha szakemberek a segítő lehetőségekről tájékoztatást nyújtanának és az ügyintézésben is segítenek.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat részletesen a Gyvt., továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozza. A városban a gyermekjóléti alapellátásoknak megfelelő intézményrendszer a jogszabályoknak megfelelően épül fel.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások az alábbiak:

- Gyermekjóléti szolgáltatás: Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat által.
- Gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, óvoda, iskolai napközi otthon.
- Gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülői hálózat, gyermekek átmeneti otthona (Egri Kistérségi Többcélú Társulással kötött szerződés alapján egy gyermek részére).

Sem Biztos Kezdet Gyerekház, sem Tanoda nem működik a városban.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	27	n.a.	n.a.	n.a.	135	84
2016	n.a.	n.a.	31	n.a.	n.a.	n.a.	139	85
2017	7	6	24	19	n.a.	n.a.	116	91
2018	7	7	17	17	n.a.	n.a.	109	85
2019	12	12	24	24	n.a.	n.a.	144	97
2020	12	10	21	19	0	0	141	125
2021	12	9	33	31	0	0	153	128

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön egy családi napközi működik. Nem látnak el magas létszámban gyerekeket, illetve anyagi szempontból többbe kerül az egyik, mint az önkormányzati bölcsőde, de igény van a szolgáltatására. A másik családi napközi egy TÁMOP forrásból valósult meg, környezeti nevelési szempontokkal és alternatív nevelési módokkal működik, a pályázat ideje alatt még ingyenes volt, de a támogatási idő után már ennél a szolgáltatásnál is fizetni kell. A kórház területén pedig pályázati forrásból munkahelyi bölcsőde működik. Az önkormányzat a Szociális Szolgálat által üzemeltet 108 férőhelyes bölcsődét két telephelyen, a két városrészben. Jelenleg folyamatban vagy egy RRF pályázat megvalósítása, amelynek támogatásával egy újabb telephely készül. Az épületben 24 férőhelyes bölcsőde kerül elhelyezésre.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

- Bölcsőde:

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

- Családi napközi:

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

- Családi gyermekfelügyelet:

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében kétévestől négyéves korig gondozható gyermek.

- Házi gyermekfelügyelet:

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

- Alternatív napközbeni ellátás:

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás. Illetve a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat feladatai közé tartozik a bölcsőde fenntartása, amely egy-egy telephellyel működik az óhatvani és az újhatvani városrészben. Több éven át létezett várólista a bölcsődei férőhelyekért, de ma már a kereslet és a kínálat egyensúlyba került, és a férőhelyek száma kiegyenlíti az igényeket. A 2020. évtől azonban újra nagyobb érdeklődés van a bölcsődei férőhelyek iránt, ezért új telephely kialakítását, új bölcsőde épület építésére pályázott az önkormányzat az RRF felhívás keretében, melynek megvalósítása folyamatban van.

(A táblázatban lévő eltérés a jogszabályok általi előírásokat mutatja, amikor SNI gyermek van a csoportban, akkor ott a gondozható gyerekek létszáma kevesebb lesz.) Hatvan város 2014-ben pályázati forrást nyert, melyből mindkét bölcsőde épület infrastrukturálisan kívül-belül teljes egészében megújult.

f) gyermekvédelem;

A gyermekjóléti szolgálatok feladatait közé tartozik a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése.

- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése: jelzőrendszer, mely figyelemmel kíséri a gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét és kezdeményezi a beavatkozást. A városban működő civil és karitatív szervezetekkel való rendszeres együttműködés nagyon előnyös ebben a folyamatban.

- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése: családgondozók végzik, együttműködés hiányában jegyzői határozattal a gyermekek védelme érdekében.

- A családjából kiemelt gyerek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása: a gyermekjóléti szolgálat a családjából kiemelt kiskorúak szüleit a gyámhivatal által elfogadott gondozási terv alapján támogatja, annak érdekében, hogy újra képesek legyenek nevelni gyermekeiket. Utógondozott nem volt.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekek átmeneti gondozásának formái közül városunkban a helyettes szülői ellátást egy fő helyettes szülő két férőhelyen biztosítja. Munkáját a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói segítik. Sajnos krízis helyzetben lévők számára nincs a településen családok átmeneti otthona, illetve anyaoththon.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Városunkban sok sportolási lehetőség várja a gyermekeket, akár egészen kicsi kortól: labdarúgás, kézilabda, korfball, triatlon, úszás, íjászat, atlétika, aerobik, küzdősportok mind egyesületi formában. Létezik standard táncsoport és hip-hop társulat. A város szervezi tavasszal a futófesztivált, amelyen nagyon sok helyi gyermek részt vesz. Ősszel a duatlon diákolimpia szintén népszerű. A Zagyva-ligetben futópálya és szabadtéri kondipark áll a rendelkezésre, Újhatvanban pedig egy multifunkcionális rekortán pálya, teqball és pingpongasztal, valamint egy streetwork out pálya népszerű a fiatalok körében. Van a Népkerthben gördeszka és extrém kerékpáros pálya, valamint egy pumpapálya is. Télen pedig telepített korcsolyapálya áll a városban, melyet a gyermekek kedvezményesen vehetnek igénybe. Nyáron a strand népszerű. Három új műfüves pálya építésére nyert pályázatot önkormányzatunk, amely mindkét városrész lakóinak sportolását szolgálja. Az FC Hatvan keretein belül pedig jégkorong szakosztály alakult, amely nagy népszerűségnek örvend a gyermekek körében mind a fiúk, mind a lányok tekintetében. Ez a szakosztály jelenleg TAO forrásból egy állandó jégcsarnokot épít.

A város közművelődési intézményei egész évben szerveznek szabadidős programokat a gyermekek számára: Csilingelő zenei foglalkozás, Kacagtató, báb- és színpadi előadások, táncház, kézműves foglalkozások stb. Vannak heti/havi rendszerességű foglalkozások, és minden városi programon gondolkodik a szervezők a gyerekekre nekik való fellépőkkel. Városi gyermeknapon vidám vetélkedőkkel, játékokkal és sportversenyekkel telik a nap. A vakáció alatt még több program, napközis tábor és többféle tematikájú tábor várja a gyerekeket, és segíti a szülőket a gyermekeik szünidei elhelyezésében. Mindegyik közintézmény folyamatosan pályázik a programok, foglalkozások finanszírozására.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermekétkeztetésről Hatvan Város Önkormányzata a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. A bölcsőde saját konyhával biztosítja a gyermekek étkeztetését. Az önkormányzat a többi oktatási, nevelési intézmény vonatkozásában a Hatvani Közétkeztetési Kft. által működtetett két általános iskolában működő konyhában készített étel kiszállításával, a helyszínen melegítő konyhas rendszerrel biztosítja az étkeztetést.

Hatvan Város Önkormányzata az elmúlt években vállalta, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek nyári étkeztetéséről gondoskodik, ezáltal a rászoruló gyermekek részesülhetnek a nyári tanítási szünet alatt is a hétköznapi meleg ebédben. Mindkét városrész egy-egy általános iskolája vállalta ennek lebonyolítását.

Az önkormányzat a kötelező feladatain túlmenően önként vállalt feladatként teljes összegű tankönyvtámogatást biztosított minden hatvani (államilag nem támogatott) általános iskolás részére. 2019 óta pedig egyszeri tankönyvtámogatást biztosít kérelemre az alapfokú általános iskolát kezdő hatvani diákokat.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Hatvan Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata több éve sikeresen pályázik a roma kultúra bemutatásához kapcsolódó kulturális programokra (Roma napok, irodalmi est, rajzpályázat, naptárkészítés, kirándulás stb.) és ezeknek a programoknak kiemelt célja, hogy a nem roma embereket, gyermekeket is bevonja, a kultúrájukat megismertesse velük. Ezek az alkalmak nagyon jól sikerültek és el is érték a céljukat.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatáskor nyújtott hátrányos megkülönböztetésről nincsen adatunk.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Óvodáztatási támogatás: a települési önkormányzat jegyzője annak a szülőnek, akinek gyermeke gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül és a gyermekét negyedik életévének betöltése előtt beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról pénzbeli támogatást biztosít. Őszi kedvezményes terményvásár: a hatvani családok gyermekenként 10 kg burgonyát, 5 kg almát és 3 kg hagymát vehetnek összesen 500 forintért.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

1.) Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók a Nkntv. 4. §-ának 13. pontja szerint:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

2.) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

3.) Sajátos nevelési igényű az a gyermek, az a tanuló, aki mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

4.) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi

elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

A településen több általános iskola és óvoda működik, ezért az önkormányzat az óvodai és az általános iskolai körzeteket úgy határozza/ta meg, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ezt az adatot figyelemmel kíséri, és reagál a változásokra. A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által

kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Városunkban működik a Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, (teljes nevén Hatvani Lesznai Anna Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést – Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény), ahová a környékbeli településekről is járnak óvodai és általános iskolai és szakiskolai előkészítő csoportba a rászoruló gyermekek. Az általános iskolákban pedig integrált környezetben is tanulnak az erre alkalmas fejlettségű gyermekek. Mind Óhatvanban, mind Újhatvanban dolgozik fejlesztő pedagógus és iskolapszichológus, valamint pedagógiai asszisztensek is segítik a pedagógusok munkáját az általános iskolákban.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül
	Fő	Fő	%
2015	0	46	6,62%
2016	0	55	7,98%
2017	91	43	6,20%
2018	85	23	3,23%
2019	97	11	1,50%
2020	726	9	1,24%
2021	701	14	2,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető (Nkntv. 8. §).

A településen 9 telephelyen működik óvoda, amelyből nyolcat az önkormányzat tart fenn: Hatvani Százszorszép Óvoda, Hatvani Napsugár Óvoda, Hatvani Brunszvik Teréz Óvoda, Hatvani Vörösmarty téri Óvoda, Hatvani Csicsergő Óvoda, Hatvani Gesztenyés kert Óvoda a Hatvani Mesevilág Óvodával mint telephellyel és Hatvani Varázskapu Óvoda. Egy gyógypedagógiai óvodai csoport a Lesznai Anna Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben van, melyet a Hatvani Tankerület tart fenn. Minden óvodában diplomás óvodapedagógusok dolgoznak a megfelelő számban, betöltetlen álláshely nincs. A dajkák is minden óvodában szakképzettek. A tárgyi feltételek közül tornaterem/tornaszoba hiányzik néhány óvoda tekintetében.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	%
2015	178	9,58%
2016	127	6,93%
2017	134	7,16%
2018	108	5,68%
2019	77	4,04%
2020	51	2,65%
2021	54	2,83%

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati és
intézményi adatgyűjtés

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Hatvan városban hat általános iskola működik, amelyek közül ötnek fenntartója és jogszabályi előírások szerint működtetője is a Hatvani Tankerületi Központ, míg tulajdonosa Hatvan Város Önkormányzata. Egy iskola a Váci Egyházközség Ordináriusa fenntartásában van, illetve egy új jogszabály értelmében az épület tulajdonjoga is az egyházhhoz került. Az általános iskolai tanulók száma csökken, ez a természetes szaporodás régóta tartó csökkenése következtében van,

de a számok évfolyamonként változnak. A délutáni foglalkozást, a napközit a tanulók egyharmada veszi igénybe.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	15	3,55%	n.a.	-	n.a.	-
2016	1	0,21%	n.a.	11,35%	n.a.	-
2017	12	2,33%	n.a.	8,97%	31	3,04%
2018	3	0,54%	n.a.	10,30%	20	2,17%
2019	1	0,16%	n.a.	5,76%	20	2,44%
2020	1	0,15%	n.a.	n.a.	9	1,11%
2021	1	0,15%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2015	176	65
2016	189	38
2017	170	13
2018	135	15
2019	114	10
2020	93	16
2021	100	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A gyógypedagógiai intézményben gyógypedagógusok látják el a feladataikat. A városban az ország más területeihez hasonlóan van pedagógus hiány, veszélyben van a szakos ellátás. Minden iskolának van iskolaorvosa, és mindkét városrészben dolgozik iskolapszichológus. Pedagógiai asszisztensek segítik a nevelők munkáját, és minden intézményben iskolatitkár látja el az adminisztratív feladatokat.

4.4.4. számú táblázat – Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2014/2015	16	89	7	21	-
2015/2016	16	90	7	20	16,62%
2016/2017	12	89	8	21	17,09%
2017/2018	13	93	8	20	18,71%
2018/2019	14	96	8	20	18,25%
2019/2020	15	98	8	20	25,23%
2020/2021	15	96	7	20	27,33%

Forrás: TEIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	fő
2014/2015	220
2015/2016	250
2016/2017	181
2017/2018	234
2018/2019	231
2019/2020	214
2020/2021	248

Forrás: TEIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az iskolai körzetek meghatározásával kívánja elkerülni az önkormányzat a szegregációt az iskolákban, és az intézményeken belül is figyel arra, hogy ne alakuljon ki szegregáció, és az integrált tanítási-tanulási formák bevezetésére kívánja helyezni a hangsúlyt.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A HHH-s t gyermekek továbbtanulási és eredményességi aránya nem olyan jó, mint a nem HHH-s tanulóké. Ennek javítására számukra megfelelő motivációt kell keresni, a képességeiknek megfelelő pálya felé kell orientálni őket, és hatékony pedagógiai módszerekkel (projekt pedagógia, kooperatív tanulás, Kedvesház pedagógia) hatékony tanulási stratégiákat kell kialakítani náluk (is). Ösztöndíj programok felé való nyitás ajánlott, és az egyéni foglalkozásokat lehetővé tevő pályázati programokba való bekapcsolódás is nagyon hasznos lehet (Útravaló, Macika-program).

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Az intézményi pályázatok vagy az IPR során a HHH-s, illetve az SNI-s gyerekek kerülnek előtérbe: részt vehetnek ingyenesen programokon, képzéseken, kirándulásokon stb. az intézményekben törekednek a tehetséggondozásra is, több intézmény minősített tehetségpont, és külön figyelmet fordít a kiemelkedő tehetségű gyerekek fejlesztésére, versenyeztetésére stb. Pályázati forrásokat is keresnek ezek megvalósítására. A Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott Grassalkovich Antal Gyakorlatközpontú Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája lehetőséget biztosít a „túlkoros” tanulók számára az általános iskola befejezésére egy kidolgozott ösztöndíj rendszer alapján.

Az iskolai oktatásra, nevelésre és fejlesztésekre azonban az önkormányzatnak nincsen semmilyen ráhatása, hiszen ez a Hatvani Tankerületi Központ hatáskörébe tartozik, állami feladat. A szoros együttműködés és a közvetlen kapcsolattartás megvalósul a Tankerület és az önkormányzatunk között a hatvani gyerekek érdekében.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	fő	fő	fő	Fő
2015	0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0	n.a.	186
2017	0	0	n.a.	51
2018	0	0	n.a.	35
2019	0	0	n.a.	28
2020	0	0	n.a.	34
2021	0	0	n.a.	27

Forrás: TEIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermek(ek) elhanyagolása a családban.	Gyermekekkel és családokkal foglalkozó szakemberekből munkacsoport alakítása, beavatkozási terv készítése, végrehajtása.
0–7 éves korúak ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok hiánya	A nyilvántartás hiányosságainak korrigálása, megfelelő tájékoztatás és az ügyintézés során történő segítségnyújtás.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
 - a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
 - a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
 - a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.
- Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevésbé áll rendelkezésre.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2015	4,46%	3,94%	4,20%
2016	3,30%	3,12%	3,21%
2017	2,86%	3,11%	2,99%
2018	3,11%	3,74%	3,43%
2019	4,05%	3,92%	3,99%
2020	4,86%	4,92%	4,89%
2021	4,43%	4,53%	4,48%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan

nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

Hatvanban azt mondhatjuk az adatok tükrében, hogy míg 2012. előtt a női munkanélküliek aránya volt magasabb, mint a férfiaké, mára már ez az arány azonos, sőt némely évben kevesebb volt a munkanélküli nő. A női munkanélküliségnek az egyik oka az, hogy a Hatvanban működő vállalatok mind férfias jellegűek, a keresett munkaerő mind tipikus férfi szakma (mérnök, technikus, gépész, mechanikus, műszerész stb.), női dolgozó legfeljebb a gyártósorra kerül, ha nem a véges számú irodai munkára. Sok nő pedig nem tudja vállalni a három-, négyműszakos munkarendet a család és a gyermekek ellátása mellett. Ezért szükség lenne atipikus munkarendű munkahelyekre, illetve olyan megoldásokra, ahol a gyermek biztonságban elhelyezhető. A Robert Bosch vállalat ezért finanszíroz bölcsődei, illetve óvodai csoportot a város egyik intézményében, illetve indít minden évben osztályt az egyik általános iskolában, hogy a munkavállalóinak levegye ezt a terhet a válláról. Ezekben a csoportokban az időbeosztás a munkarendhez igazodik (korai nyitás, késői zárás, 6-18 óráig felügyelet) és sok kiegészítő programot, szolgáltatást tartalmaz. A gyermekek elhelyezési problémájának megoldása is hozzájárulhatott a női munkanélküliek számának csökkenéséhez.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül
	%	%
2015	40,20%	55,00%
2016	40,04%	53,04%
2017	42,55%	54,24%
2018	43,10%	55,67%
2019	44,38%	51,04%
2020	54,98%	51,53%
2021	57,97%	50,00%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők aránya magasabb a tartós munkanélküliek között, de számuk csökken.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy hány nő vesz részt a foglalkozást segítő programokon és képzéseken, de tapasztalatok alapján a nők tanulási kedve nagyobb, szívesebben vesznek részt képzéseken, leginkább olyanon, amelytől elvárhatják, hogy hasznos lesz és munkahelyhez juttatja őket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nőknek az elhelyezkedésnél kevesebb lehetősége van, mint annak, akinek szakmája van. Bár a városban a magasabb iskolai végzettségűek közül kerül ki a több munkanélküli. Ennek oka lehet a már említett tipikus férfi szakmák iránti kereslet. Éppen ezért egy diplomás nőnek sokszor nem a végzettségének megfelelő szintű munkát kell elvállalnia, hogy keresete legyen (gyártósor, árufeltöltő, konyhai munka stb.)

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők diszkriminatív megkülönböztetéséről nincs adat, de informálisan tudható, hogy nem szívesen vesznek fel a munkahelyre kisgyermekes anyát (főleg, ha még egyedül is neveli a gyermekét) vagy nyíltan megkérdezik fiatal nőktől, hogy akar-e és mikor gyermeket. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A bölcsődei férőhelyek száma egyelőre elegendő, bár az évközben érkezőket néhány alkalommal már nem tudták fogadni a bölcsődék. Jelenleg már csak egy családi napközi van a településen, illetve munkahelyi bölcsődét működtet a kórház, de egyéb gyermekfelügyeleti megoldások nem ismertek. Ez irányú igények feltérképezése szükséges, és az ehhez kapcsolódó vállalkozások, civil kezdeményezések támogatása fontos. Rugalmas munkaidejű, családbarát munkahely nemigen van, az ilyenek szorgalmazása javasolt. Fent említett Bosch minta követése ajánlott a többi nagyvállalat számára is. A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	13	716	55
2016	13	734	56
2017	13	726	56
2018	12	673	56
2019	15	650	43
2020	15	495	33
2021	15	528	35

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői hálózat hatékonyan működik városunkban, amely a gyermek és az anya védelmét egyaránt szolgálja. Az évtizedek óta jól működő, magas színvonalú védőnői szolgálat lefedi a város teljes területét, mindkét városrészben egyaránt elérhető. A védőnői szolgálaton kívül a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat családsegítői is segítik a mindennapokban a család-és nővédelmi gondozást. A gyermeküket egyedül nevelők számára a szolgálat szülő klubot is működtet, amely népszerű és sorsközösséget alakít ki a nehéz élethelyzetben lévők között.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni.

Mindenképpen tájékoztató kampányt kellene indítani az erőszak ellen, és a nőkhez pedig el kell juttatni a problémájukat érintő megoldásokat. A városban egy civilsoport tagja az országos lelkisegély szolgálatnak, akik telefonos segítséget nyújtanak a rászorulóknak, bajban lévőknek, ez is megoldás lehet a bántalmazás kiderülésére, és a segítségnyújtásra.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik.

Sajnos Hatvanban nincs sem anyaothton, sem családotthon, és a Szolgálat szerint ez hosszú évek óta problémát jelent, ezért szükség lenne ellátási szerződés kötésére ilyen intézményekkel, otthonokkal, mert az országos felvételt biztosító intézményi kapacitás nem elegendő. A HEP Fórumon elhangzott, hogy gyermekelhelyezésre van lehetőség, de családotthon nincs, ami nagy hiányosság még mindig. Az ideiglenes elhelyezésre a gyámhivatalnak van egy kidolgozott protokollja, tehát a krízishelyzetben összehangolt, gyors munka szükséges a gyámhivatal, a szociális szolgálat és az önkormányzat szociális osztálya között.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket. A 11 tagú képviselő-testületben négy nő van. Hatvanban a Hatvani Polgármesteri Hivatal szerkezetében vezető beosztásban leginkább nők szerepelnek (jegyző, irodavezetők, osztályvezetők). Ugyan a polgármester és a két alpolgármester is férfi, de tudatosan választottak vezetőknéket nőket, támaszkodva a női intuícióra, rendezettségre, szervezettségre, konfliktuskezelő képességre. Az önkormányzati intézmények vezetői is magas arányban nők. A Hatvani Járásbíróságot is nő vezeti.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem történt még településünkön kifejezetten a nőket érintő társadalmi problémák feltérképezése, és ezek felszámolására irányuló kezdeményezés sem. Azonban megalakult a Hatvani Nőegylet, amely érzékenyen reagál a nőket (is) érintő problémákra. Az újonnan létrejött Karitatív Összefogás mozgalomnak is leginkább női tagjai vannak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunka, otthoni munka)	Igények felmérése, ilyen típusú munkahelyteremtés ösztönzése.
Nők elleni erőszak a családon belül.	Felvilágosító kampány szervezése, a megoldások eljuttatása az érintettekhez.
Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek.	Ellátási szerződés kötése anyaotthonnal, családok átmeneti otthonával.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	3 943	2 845	138,59%
2016	4 046	2 818	143,58%
2017	4 053	2 784	145,58%
2018	4 113	2 766	148,70%
2019	4 177	2 741	152,39%
2020	4 277	2 763	154,80%
2021	4 298	2 718	158,13%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség adatait tekintve látható, hogy a 0-59 éves korosztályban a férfiak aránya a magasabb, míg a 65 év feletti idősebb lakosságnál ez megfordul. A nők száma több, tehát a férfiak halálozási arány a nagyobb. Országos jellemző a társadalom előregedése, amely Hatvanra is jellemző, hiszen 2017. évre az öregedési index már 145,58 % és ez az arány sajnos minden évben növekszik. Évről-évre több az idősek száma, mint a gyermekeké és a fiataloké. A növekedés 4-5 % évente.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2015	2235	3772	6007
2016	2216	3745	5961
2017	2171	3657	5828
2018	2110	3601	5711
2019	2078	3576	5654
2020	2009	3542	5551
2021	1975	3444	5419

Forrás: TEIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 6000 fő alatt van már, és ez a szám tovább csökken. Ez összefüggésben lehet a korai halálozási mutatókkal, illetve az emelkedő nyugdíj korhatárral is.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	123	58	1675	3037	13	143	n.a.
2016	105	7	1696	3091	9	131	n.a.
2017	102	7	1673	3049	10	117	7
2018	95	7	1649	3033	10	110	7
2019	87	5	1640	3052	9	97	8
2020	89	3	1558	3037	6	86	8
2021	88	4	1554	2984	9	70	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat részéről 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

- a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

A járadékot kevesen igénylik, 2017 óta mindösszesen 7-8 személy részesült benne.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Flt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

- idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	597	452	416	471	543	653	590
41-45 év	Fő	72	44	51	43	57	78	74
	%	12,06%	9,73%	12,26%	9,13%	10,50%	11,94%	12,54%
46-50 év	Fő	55	53	39	57	67	76	66
	%	9,21%	11,73%	9,38%	12,10%	12,34%	11,64%	11,19%
51-55 év	Fő	54	37	36	45	50	65	51
	%	9,05%	8,19%	8,65%	9,55%	9,21%	9,95%	8,64%
56-60 év	Fő	88	52	50	40	48	64	48
	%	14,74%	11,50%	12,02%	8,49%	8,84%	9,80%	8,14%
61 éves, vagy afeletti	Fő	53	58	76	82	86	93	107
	%	8,88%	12,83%	18,27%	17,41%	15,84%	14,24%	18,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek adataiból láthatjuk, hogy az 51-55 éves korosztálynál a munkanélküliek aránya kb. 8,64 %, 61 év felettiéknél azonban 18,14 % volt 2021. évben.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Nincs adatunk arról, hogy a tevékeny idősor szellemében történne a városban program, szerveződés azért, hogy előmozdítsa az idősorúak foglalkoztatottságát és tanulását. Bizonyos szakmai területeken (egészségügy, pedagógusok) a munkaerőhiány miatt a munkáltatók számítanak a nyugdíjasok munkájára. A fejlődő technikai vívmányok az arra fogékonyabb idősorok tanulásra készíteti, de sokan inkább tartanak a számítógépektől, technikai berendezésektől.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A munkaügyi kirendeltség adatai alapján nem jellemző az idősorúak diszkriminációja a foglalkoztatás terén, mert megközelítőleg ugyanolyan értéket mutat, mint más, fiatalabb korosztálynál.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2015	3 943	50	60	704
2016	4 046	49	57	568
2017	4 053	54	66	538
2018	4 113	42	59	470
2019	4 177	43	62	424
2020	4 277	37	58	477
2021	4 298	35	56	454

Forrás: TEIR, KSH

Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- tizenhatalcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- tizenhatalcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

Az idősök nappali ellátása a házi segítségnyújtáshoz hasonlóan, a saját lakókörnyezetükben élő idős személyek ellátását jelenti, de a gondozási tevékenység nem az ellátott lakásán, hanem a közösségi létre is alkalmas intézményi környezetben történik. A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat Hatvanban az Idősek Klubjában 40 férőhelyen biztosítja ezt az ellátást. Ez komplex gondozási tevékenység, amely fizikai, egészségügyi ellátást, mentálhigiéniai gondozást, foglalkoztatást és érdekérvényesítést (ügyintézés) foglal magába. Az ebédet szociális étkeztetés keretében, helyben fogyasztás lehetőségével, a tízórait és az uzsonnát külön szolgáltatásként vehetik igénybe a klubtagok. A rászorulókat ingyen szállítja be és haza a Támogató Szolgáltatás. Az ott tartózkodást pedig ingyenesen biztosítja az önkormányzat. Heti rendszeres programokkal várják az időseket (lelkigyakorlat, torna, agytorna, egészségmegőrző programok, ünnepségek), akik nagyon szeretnek oda járni, és családias légkörben érzik magukat a Klubban. A klubnak helyet adó épület azonban már felújításra, az igényekhez jobban igazodó átalakításra szorul, illetve energetikai felújítása is időszerű.

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az idősök által igénybe vehető alapszolgáltatások és szakosított ellátási formák az alábbiak:

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősök nappali ellátása
- támogató szolgáltatás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni:

- Szent Kamill Idősek Otthona – vármegyei fenntartású
- Szent Erzsébet Otthon - egyházi fenntartású

A helyi idősöknek lehetősége van az egészségügyi szakellátást igénybe venni a helyi Albert Schweitzer Kórházban és rendszeres szűrővizsgálatokon is részt tudnak venni. Az önkormányzat szervezésében minden tavasszal van Egészségnap, ahol sok fontos szűrésen tudnak részt venni egy helyen, egy időben ingyenesen. Talán szükség lenne arra, hogy szélesebb körben tájékoztassuk az érintetteket a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról, valamint azok igénybevételi lehetőségeiről.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Időseink számára nagyon sok program áll a rendelkezésre úgy, mint más lakosoknak. A közművelődési intézmények számukra is szerveznek programokat, előadásokat, kiállításokat nagy sikerrel. Ugyanakkor a két működő nyugdíjas klub (a két városrészben: Naplemente Nyugdíjas Klub és Liszt Ferenc Vasutas Nyugdíjas Klub) szinte minden városi programon részt vesz fellépőként. A nyugdíjas kluboknak száznál több tagja van, akik élénk közösségi életet élnek sok programmal, különböző tevékenységekkel. Az önkormányzat támogatja kirándulásaikat, a versenyeket, melyeket szerveznek (ulti, versmondó, ének stb.) és programjaikat (vetélkedő, farsangi multság, szüreti bál). A Civil Alaphoz benyújtott pályázataik alapján kapnak támogatást. A májusi Civil Sokadalom elmaradhatatlan részt vevői, a főzőverseny nagy esélyesei. Az az időskorú, aki részt vesz ezeken az eseményeken aktív életet tud élni. A Hatvány Lajos Múzeumhoz kapcsolódik a Múzeumbarátok Köre, akik nagyrészt idősök és aktívan részt vesznek a programokon, és azok szervezésében is.

c) idősök informatikai jártassága;

Természetesen az idősebb korosztály informatikai jártassága messze elmarad a többi korosztályétól, de van igényük az ismeretek elsajátítására. Ennek érdekében az Ady Endre Könyvtár szervez és tart tanfolyamot ingyenesen az idősök részére „Kattints bátran!” címmel. Majd az, aki ennél mélyebben is szeretne elmélyülni ebben a témában, az a „Web-barangoló” című tanfolyamon vehet részt. Sokan elvégezték már ezt a tanfolyamot, és veszik igénybe azóta is a könyvtári számítógépeket. Fentebb említettük, hogy a nyugdíjas klubok és az Idősök Klubja nagyon jól működik, sok programmal, elfoglaltsággal várja az időskorúakat. Az Idősök Klubja az „Egészségshivárvány” TÁMOP projektből részesült támogatásban 2011-ben, és az akkor bevezetett programok (egészséges táplálkozás, mozgás, lelki egészség) annyira népszerűek lettek, hogy ezeket azóta is folytatják. Ezeket a hasznos programokat akár újabb uniós források felhasználásával lehetne folytatni, bővíteni.

d) a generációk közötti programok

Kifejezetten generációs összekapcsolódás céljából rendezett programokról nincs tudomásunk, pedig egyre nagyobb szakadék nyílik a fiatalabb és az idősebb generációk között. Pályázati forrásokat lehetne ezek enyhítésére is fordítani.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A közművelődési intézmények és a városi rendezvényszervezés minden programot, programsorozatot úgy szervez, hogy azon minden korosztály részt tudjon venni, ezáltal közös programok szolgálják a generációk közötti összetartást.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tevékeny időskor program nem létezik.	Időskorúak foglalkoztatását elősegítő és az élethosszig tartó tanulás elvét támogató programok keresése, szervezése.
Generációk közötti távolság nagysága.	Fiatalokkal közös programok szervezése, egymás segítése, ehhez kapcsolatos jó gyakorlatok keresése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2015	296	405	701
2016	286	387	673
2017	273	372	645
2018	249	349	598
2019	232	324	556
2020	220	317	537
2021	209	293	502

Forrás: TEIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérését biztosítani. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaügyi Szövetség bevonása a feladat megoldásába. Kevés foglalkoztatási lehetőség van a fogyatékkal élők számára a településünkön.

Sajnos az önkormányzat nem rendelkezik átfogó adatbázissal a fogyatékkal élőket illetően: számuk, fogyatékoságuk, annak mértéke, foglalkoztatottságuk. Ezek minősített, érzékeny adatnak minősülnek. A támogatott pályázatoknak is köszönhetően a közintézmények projektarányos akadálymentesítése elkezdődött óvoda, iskola, hivatali épületek esetében. Az átalakított, kialakított közterek létrehozásakor szintén figyelmet fordítottak az akadálymentességre, illetve arra, hogy legalább új akadályok ne képződjenek. Az akadálymentesség nemcsak a fizikai akadálymentességet jelenti, hanem infokommunikációs akadálymentesítést is indukciós hurkok elhelyezésével, Braille-feliratok készítésével, vezetősávok felfestésével stb. a látássérültek, hallássérültek, értelmi sérültek életének megkönnyítésére. Az elkezdett folyamatokat továbbra is folytatni szükséges, minél több önkormányzati terület akadálymentesítésével.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Ilyen lehetőségekről nincs tudomásunk.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és a kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznos (nők, kisgyermekesek, idősek), ugyanígy az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid, közép és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe és a megvalósításba, valamint érintett fogyatékos emberek bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába. Önkormányzatunk minden tervezési folyamatnál felkér rehabilitációs szakmérnököt az akadálymentesítési tervfejezet szakszerű elkészítésére, illetve a kivitelezési folyamat ez irányú felügyeletére.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget.

Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2015	65
2016	59
2017	73
2018	76
2019	74
2020	66
2021	67

Forrás: TEIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat működteti az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátását biztosító intézményt és a támogató szolgálatot.

Az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátása az otthonukban élő értelmi fogyatékosok részére nyújt napközbeni tartózkodásra lehetőséget. Az étkezés és a személyi higiéné biztosítása mellett a hangsúly a szocializációs és fejlesztő tevékenységeken van. Az egyéni és a csoportos fejlesztések célja, hogy a résztvevőket képessé tegye a mindennapi életben történő eligazodásra.

A támogató szolgálat testi vagy értelmi fogyatékkal élő személyek részére jelent segítséget otthoni életvitelük fenntartásához, társadalmi integrációjuk megerősítéséhez. A szolgáltatás elemei: személyi segítség, szállítási szolgáltatás, információnyújtás és tanácsadás.

A pszichiátriai betegek közösségi ellátása olyan közösségi alapú szociális alapszolgáltatás, amelynek célja a pszichiátriai betegek integrációjának és rehabilitációjának segítése. Az ellátott lakókörnyezetében történő komplex segítségnyújtás az önálló életvitel fenntartása érdekében. (2021-ben 67 fő ellátott).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ezekről a területekről nem sikerült adatot szerezni, mert nem jegyzik fel a fogyatékoság tényét, hiszen érzékeny adatnak minősül.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- a) Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.
- b) Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítés feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okoz. Szükséges azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonása, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. (például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok, a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei, a speciális eszközkölszöszökök (Bliss Alapítvány). Hasznos lenne az is, ha az önkormányzat érintett munkatársai bekapcsolódnának olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatóak, (pl.: a Belügyminisztérium által támogatott és az FSZK Nonprofit Kft. képzései).

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) Minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoport képviselőjének a bevonása szükséges a tervezésbe és a megvalósításba.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését,

továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóóthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg (Fot. 19.-20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk). A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselői lehetőségének támogatása kiemelt feladat. A „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek kell érvényesülnie.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A kórházban működik rehabilitációs részleg, gyógytorna és fizioterápiás kezelés is, immáron egy teljesen megújult épületben és a legmodernebb eszközökkel felszerelve: medence, tornaterem, gépek stb.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	-
	középfok	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-

	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
	járó beteg szakellátás	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
	alapellátás	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	-
kulturális, művelődési intézmények		igen	nem	igen	igen	igen	igen	igen	nem	-
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	igen	igen	igen	nem	igen	nem	nem	-
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		igen	igen	nem	igen	nem	igen	nem	nem	-
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	igen	igen	nem	igen	nem	igen	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat közhasznú épületei korábban legfeljebb csak részben voltak akadálymentesítettek (pl. rámpa), viszont a pályázati forrásokból épülő vagy megújuló épületeknél minden esetben külön figyelmet fordítottunk az akadálymentesítésre, és annak minimum elve mellett („Legalább ne képezzünk akadályt.”) a komplex akadálymentesítés a cél. A támogatott pályázatoknak is köszönhetően a közintézmények projektarányos akadálymentesítése elkezdődött az óvodák, iskolák, hivatali épületek esetében. Az átalakított, kialakított közterek létrehozásakor szintén figyelmet fordítottak az akadálymentességre, illetve arra, hogy legalább új akadályok ne képződjenek. Az akadálymentesség nemcsak a fizikai akadálymentességet jelenti, hanem infokommunikációs akadálymentesítést is indukciós hurkok elhelyezésével, Braille-feliratok készítésével, vezetősávok felfestésével stb. a látássérültek, hallássérültek, értelmi sérültek életének megkönnyítésére. Az elkezdett folyamatokat továbbra is folytatni szükséges, minél több önkormányzati terület és épület akadálymentesítésével. Adatbázis nincs az épületek akadálymentességi állapotáról sem.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Ezek szintén szerepelnek a fenti táblázatban.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nincs adat.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	nem
Vasútállomás	nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

	Állami/önkormányzati					Egyházi					Civil				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
étkeztetés	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x
házi segítségnyújtás	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
családsegítés	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-	-	-
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
támogató szolgáltatás	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
nappali ellátás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felsorolt szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények és személyek éves munkájukról, esetforgalmukról beszámolót készítenek. Ezek a beszámolók tartalmazzák a szolgáltatást igénylő fogyatékosok számát. Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékossga, ezért itt csak becsült adatokat kapunk.

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat mellett a Magyar Baptista Egyház szervezetei foglalkoznak településünkön a hátrányos helyzetűek, a fogyatékkal élők és a szociálisan rászorulóak segítségével. Mellettük még a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lát el segítő funkciót (ruhaosztás, hajléktalan szálló működtetése, családsegítés).

A Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat működteti az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátását és a támogató szolgálatot. Az értelmi fogyatékkal élők nappali ellátása az otthonukban élő értelmi fogyatékosok részére nyújt napközbeni tartózkodásra lehetőséget. A nagyon rossz állapotú épületből, a méltatlan körülmények közül 2017. évben új épületbe költözhettek a Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye, amely nagy népszerűségnek örvend a rászorulóak körében, nagyon jó közösség alakult ott ki. A szolgálat és az önkormányzat egyaránt keresi és használja a pályázati forrásokat, és az elnyert támogatásokból évente szerveznek részükre programokat, fejlesztő foglalkozásokat és beszerzésre került egy mikrobusz is a támogató szolgálat részére. Ez nagyban megkönnyíti a mozgáskorlátozottak és a fogyatékkal élők mozgását, mozgatását.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincsenek ilyen programok.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat szoros kapcsolatot tart és segíti munkáját a Mozgáskorlátozottak Egyesületének, aki képviseli a fogyatékkal élők igényeit.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan.	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése (fogyatékosok száma, fogyatékkuk kategóriája, akadálymentesítés részletei stb.) Fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése. akcióterv készítése.
Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára.	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségeinek növelése, feltérképezése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése – *Máltai Szeretetszolgálat, Baptista Szeretetszolgálat, Magyar Vöröskereszt, Hatvani Karitatív Összefogás.*

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása:

Az önkormányzat által alapított Civil Alap évente kétszer pályázati lehetőséget biztosít működési és fejlesztési, programszervezési költségek támogatására helyi egyesületek, alapítványok, sportegyesületek, egyházi, kisebbségi és civil szervezetek számára.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség: -

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Hatvani Város Roma Nemzetiségi Önkormányzattal szoros és jól működő a kapcsolat, amely által gyors reagálás biztosítható a felmerült problémákra.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége – Naplemente Nyugdíjas Klub, Liszt Ferenc Nyugdíjas Klub – idősek összefogása; Fehérgyűri Áldozatvédelmi Közhasznú Egyesület, Nyitott Ház Alapítvány – ifjúsági élet bonyolítása; Hegymenet Klub, SINOSZ, Hatvani Mozgássérültek Egyesülete – fogyatékkal élők, szociálisan rászorulóknak segítése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában: Inter-Tanker, Hatvani Volán - közlekedés

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összessége

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Általános iskolai felnőttoktatás hiányosságai. 2. Szegregátum figyelemmel kísérése szükséges. 3. Közösségi tér, segítő központ létrehozása. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tankerülettel való együttműködés. 2. Szociális ellátó rendszerrel való együttműködés. 3. Közösségi tér, segítő központ létrehozása, fenntartása és tartalommal való megtöltése
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gyermekek elhanyagolások magas száma. 2. 0-7 éves korúak ellátási igényeire vonatkozó adatok hiánya. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családsegítő szakemberekből munkacsoport alakítása, beavatkozási terv készítése, megoldáskeresés. 2. A hiányosságok korrigálása, megfelelő tájékoztatás és segítségnyújtás az ügyintézés során.
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atipikus munkahelyek hiánya (rugalmas munkaidő, részmunkaidő, otthoni munka). 2. Nők elleni erőszak a családon belül. 3. Krízisben igénybe vehető szolgáltatások nincsenek. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igények felmérése, ilyen típusú munkahelyteremtés ösztönzése. 2. Felvilágosító kampány szervezése, a megoldások eljuttatása az érintettekhez. 3. Ellátási szerződés kötése anyaotthonnal, családok átmeneti otthonával.
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tevékeny idős kor program nem létezik. 2. Generációk közötti távolság növekedése. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Időkorúak foglalkoztatottságát és tanulását támogató programok keresése, szervezése. 2. Fiatalokkal közös programok szervezése, egymás segítése, jó gyakorlatok keresése.
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan. 2. Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése. Fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése. 2. Foglalkoztatásuk lehetőségeinek feltérképezése, támogatása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák el tudják végezni az általános iskolát nagy számban és értékteremtő munkával szereznek jövedelmet, nem élnek szegregátumban, megfelelő közösségi tér, segítő központ áll a rendelkezésükre.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkához jussanak és élethelyzetük javuljon. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, fejlesztési igényeik kiszolgálását, biztonságos, fejlesztő elhelyezését. A nevelési intézményekben az oktatásuk-nevelésük igényeikhez kapcsolódó módszerekkel történjen, és a HHH-s gyerekek minél szélesebb körben tanuljanak tovább.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségének megőrzésére, foglalkoztatásuk segítésére és az élethosszig tartó tanulásra való igényük kiszolgálására és arra, hogy életüket hasznosnak érezzék.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy életvitelüknek megfelelő munkahelyen dolgozhassanak, a gyermeküket egyedül nevelőknek segítsége legyen és krízishelyzetben megoldásra és nyugalomra leljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életét megkönnyítő és számukra segítséget jelentő elvi és gyakorlati segítségnyújtásra (eszközök, akadálymentesítés, jeltolmács stb.), foglalkoztatottságuk növelésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Általános iskolai felnőttoktatás fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 15 évesnél idősebbek között magas az általános iskolát el nem végzettek száma, ezen belül pedig a magas a nők aránya, feltételezhetően nagyobb részük roma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az általános iskolát elvégzettek magasabb aránya R: az iskolából való kimaradás okainak felderítése K: koncepció a megoldásra H: általános iskolát el nem végzettek száma csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. okok feltérképezése 2. koncepció kidolgozása a tankerület által az oktatási intézményekkel és a családsegítőkkal 3. általános iskolákban a felnőttoktatás beindítása
Résztvevők és felelős	Általános iskolát el nem végzettek, Hatvani Tankerületi Központ, oktatási intézmények vezetői, családsegítő szolgálat, közoktatási referens
Partnerek	RKÖ, Nyitott Ház Alapítvány, a Grassalkovich Antal Gyakorlatközpontú Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája, Hegymenet Klub
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2020.12. K: 2022.01. H: 2024.12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: helyzetfelmérés okokkal alátámasztva K: felnőttoktatási koncepció H: eredményességi beszámoló, bizonyítványok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, pedagógusok, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Gyermekek elhanyagolások számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek elhanyagolások száma magas. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok 25 %-ban fordul elő a gyermekek elhanyagolása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek elhanyagolások száma csökkenjen. R: családsegítő szakemberek bevonása (munkacsoport) K: beavatkozási terv elkészítése H: gyermek elhanyagolások száma csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. munkacsoport alakítása 2. megoldáskeresés, beavatkozási terv elkészítése 3. segítségnyújtás a családoknak, gyerekeknek
Résztvevők és felelős	Rászorulók, szociális osztály, családsegítő szolgálat

Partnerek	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2019. 12. 2. K: 2021. 01. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: munkacsoport megalakulása, jegyzőkönyv K: beavatkozási terv H: statisztikai adatok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatok megszerzése nehézkes-tapasztalt családsegítők bevonása
Szükséges erőforrások	Szakmai humán erőforrás

Intézkedés címe:	0-7 éves korúak ellátási igényeinek felmérése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	0-7 éves korúak ellátási igényeire vonatkozó adatok hiányosak
Célok - rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	0-7 éves korúak ellátási igényeinek feltérképezése R: szakemberek konzultációja, munkacsoport K: felmérések készítése, adatgyűjtés H: adatbázis létrehozása, igényekre való reagálás, érintettek megfelelő információhoz jutása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. munkacsoport megalakulása 2. felmérések elvégzése, adatgyűjtés 3. adatbázis elkészítése, érintettek tájékoztatása
Résztvevők és felelős	Kisgyermekes családok, szociális osztály
Partnerek	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2019. 12. 2. K: 2022. 01. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: munkacsoport megalakulása, jegyzőkönyv K: adatok gyűjteménye H: egységes adatbázis, kommunikációs terv
Kockázatok és csökkentésük eszközei	célcsoport motiválatlansága – kommunikáció, tájékoztatás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, technikai eszközök

Intézkedés címe:	Tevékeny időskor program elindítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs ilyen program, amely az időskorúak foglalkoztatottságát és az élethosszig tartó tanulás elvének megfelelő programokat, lehetőségeket nyújtana.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Tevékeny időskor program működtetése R: az igények és lehetőségek felmérése K: Tevékeny időskor program kialakítása H: Tevékeny időskor program megvalósítása, támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igények és lehetőségek feltérképezése 2. programok bevezetése
Résztvevők és felelős	Időskorúak, szociális osztály
Partnerek	Nyugdíjas klubok, Idősek Klubja, közművelődési intézmények, munkaügyi kirendeltség
Határidő(k) pontokba szedve	1. K: 2022. 12. 2. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása, valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés okokkal alátámasztva K: programok leírása, jelenléti ívek H: fotók, tanfolyami tanúsítványok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága – kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Generációk közötti távolság enyhítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Generációk közötti távolság egyre nagyobb az világ informatikai gyors változásai miatt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Időskorúak és fiatalok közöz programokba vonása, életük, életvitelük megismerése, közelítés. R: igényfelmérés K: ötletek, jó gyakorlatok gyűjtése H: programok lebonyolítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igények feltérképezése 2. ötletek, jó gyakorlatok gyűjtése 3. programok lebonyolítása
Résztvevők és felelős	Időskorúak, fiatalok, gyerekek, szociális osztály, közművelődési referens, kabinetiroda
Partnerek	Nyugdíjas klubok, Idősek Klubja, szociális szolgálat, közművelődési intézmények, iskolák, óvodák
Határidő(k) pontokba szedve	1. R: 2020. 12. 2. K: 2023. 12. 3. H: 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	R: igényfelmérés dokumentumai K: jó gyakorlatok, lehetőségek gyűjteménye H: jelenléti ívek, fotók

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Részt vevők motiválatlansága, érdektelensége– kommunikáció, módszerek; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Atipikus munkahelyek hiánya
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők több irányú megfelelése (munkahely, család, feleség) miatt hatékonyabb lenne a nők számára az atipikus munkahely (rugalmas munkaidő, részmunka idő, otthoni távmunka). Csökkentené a női munkanélküliek számát.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Munkanélküli nők számának csökkentése, jobb feltételű munkahelyek. R: igényfelmérés K: munkáltatók felkutatása, motiválása H: munkahelyteremtés támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. munkáltatók felkutatása, motiválása 3. munkahelyteremtés támogatása
Résztvevők és felelős	Női munkavállalók, Szociális osztály
Partnerek	Munkaügyi kirendeltség, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2023. 12. 3. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés okokkal alátámasztva K: felnőttoktatási koncepció H: eredményességi beszámoló, bizonyítványok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem vállalják be a munkáltatók – kommunikáció, motiválás; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Nők elleni erőszak a családon belül
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők elleni erőszak a családon belül, felderítetlen esetek, kilátástalan helyzetben, tájékozatlanul.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Nők elleni erőszak a családon belül témában civil kezdeményezések támogatása. Közösségi felügyeleti megoldások kidolgozása, támogatása a közösségi szociális munka módszereivel. R: igény- és esettfelmérés K: támogató civilszervezetek felkutatása H: önszorgító csoportok létrehozása, támogatása szakmai vezetővel, tájékoztatás

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve Résztevők és felelős	1. igény- és esettfelmérés 2. támogató civilszervezetek felkutatása, szociális ellátás 3. önszorgító anyacsoportok létrehozása, támogatása Bántalmazottak, szociális szolgálat
Partnerek	Szociális osztály, családsegítők, civilszervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2021. 12. 2. 2022. 12. 3. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés dokumentumai K: civilszervezetek, segélyszervezetek listája H: munkanaplók, jelentések
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz ilyen civilszervezet, igénybevevők érdektelensége, féltelme, tájékozatlansága – pozitív ráhatás anyagi erőforrás hiánya - pályázat
Szükséges erőforrások	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családban történt erőszak vagy gazdasági krízis esetén nincs lehetőség a család elhelyezésére, nagy a várólista.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid- , közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Szolgáltatások biztosítása R: igényfelmérés K: lehetőségek felmérése H: ellátás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. lehetőségek felmérése 3. szerződés(ek) kötése anyaothonnal, családok átmeneti otthonával
Résztevők és felelős	Szociális szolgálat
Partnerek	Családsegítők, anyaothton, családok átmeneti otthonával
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: igényfelmérés H: megkötött szolgáltatási szerződések
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs lehetőség szerződéskötésre – megoldáskeresés; anyagi forrás hiánya - pályázatok
Szükséges erőforrások	anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozó adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adatbázis a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoságáról, igényeiről, akadálymentesített épületekről, segítségükre szolgáló eszközökről stb.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése lehetőség szerint adatvédelemmel, fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése R: felmérés, adatgyűjtés K: adatok rendszerezése H: adatbázis létrehozása, nyilvánosságra hozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. adatgyűjtés 2. adatbázis elkészítése
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, Szociális szolgálat, szociális osztály
Partnerek	Családsegítők, mozgássérültek egyesülete, SINOSZ, Vakok országos Egyesülete, egyéb egyesületek, alapítványok, rehabilitációs szakmérnökök
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: adathalmaz H: rendszerezett adatbázis beavatkozási területenként
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatok gyűjtése nehézkes – motiváltság, szakértők bevonása;
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

Intézkedés címe:	Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs olyan munkahely a településen, ahol a fogyatékkal élők tudnának dolgozni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Foglalkoztatási lehetőségek növelése a fogyatékkal élők számára. R: igényfelmérés K: lehetőségek felmérése H: ellátás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igényfelmérés 2. munkáltatók felkeresése, motiválása 3. számukra új munkahelyek létrehozása vagy támogatása
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, Szociális szolgálat
Partnerek	Családsegítők, mozgássérültek egyesülete, SINOSZ, Vakok Országos Egyesülete, egyéb egyesületek, alapítványok, munkáltatók, civilszervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2020. 12. 2. 2024. 12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	R: igényfelmérés adatai, dokumentumai H: munkahely lehetőségek dokumentációja, munkahelyek

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz munkáltató, aki ezt vállalná – megoldáskeresés, kedvezmény, támogatás ajánlása; anyagi forrás hiánya – pályázatok, munkáltatók tájékoztatása az igénybe vehető támogatásokról, kedvezményekről
Szükséges erőforrások	anyagi erőforrás, munkáltatók keresése, partnerek egymás felé közvetítése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzat közötti megvalósulási intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Általános iskolai felnőttoktatás fejlesztése	A 15 évesnél idősebbek között magas az általános iskolát el nem végeztek száma, ezen belül pedig a magas a nők aránya, feltételezhetően nagyobb részük roma.	Az általános iskolát elvégzettek magasabb aránya	nem releváns	Új Roma Stratégia; Nemzeti Ifjúsági Stratégia	- az iskolából való kimaradás okainak felderítése - koncepció a megoldásra - általános iskolát el nem végeztek száma csökken	Hatvani Tankerületi Központ, oktatási intézmények vezetői, családsegítő szolgálat, közoktatási referens	2024. 12. 31.	- helyzetfelmérés okokkal alátámasztva - felnőttoktatási koncepció - eredményességi beszámoló, bizonyítványok	Partnerek: HRNŐ, Nyitott Ház Alapítvány, a Grassalkovich Antal Gyakorlatközpontú Szakközépiskola, Szakiskola és Felnőttek Általános Iskolája, Hegymenet Klub		nem releván
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermek-elhanyagolások számának csökkentése	Gyermekek elhanyagolások száma magas. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok 25 %-ban fordul elő a gyermekek elhanyagolása.	Gyermek-elhanyagolások száma csökkenjen.	Szociális koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	- családsegítő szakemberek bevonása (munkacsoport) - beavatkozási terv elkészítése - gyermek elhanyagolások száma csökken	szociális osztály, családsegítő szolgálat	2024. 12. 31.	- munkacsoport megalakulása, jegyzőkönyv - beavatkozási terv - statisztikai adatok	Szakmai humán erőforrás		nem releván
2	0-7 éves korúak ellátási igényeinek	0-7 éves korúak ellátási igényeire vonatkozó adatok	0-7 éves korúak ellátási igényeinek	Szociális koncepció, Egészségügyi	„Legyen jobb a gyermekeknek”	- szakemberek konzultációja, munkacsoport -	Szociális, Gyermekjóléti és	2024. 12. 31.	- munkacsoport megalakulása, jegyzőkönyv -	humán erőforrás, technikai eszközök		nem releván

	felmérése	hiányosak	feltérképezése	koncepció	Nemzeti Stratégia	felmérések készítése, adatgyűjtés - adatbázis létrehozása, igényekre való reagálás, érintettek megfelelő információhoz jutása	Egészségügyi Szolgálat, védőnői szolgálat		adatok gyűjteménye - egységes adatbázis, kommunikációs terv			
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Atipikus munkahelyek hiánya	A nők több irányú megfelelése (munkahely, család, feleség) miatt hatékonyabb lenne a nők számára az atipikus munkahely (rugalmas munkaidő, részmunka idő, otthoni távmunka). Csökkentené a női munkanélküliek számát.	Munkanélküli nők számának csökkentése, jobb feltételű munkahelyek.	nem releváns	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	- igényfelmérés - munkáltatók felkutatása, motiválása - munkahelyteremtés támogatása	Munkaügyi kirendeltség, szociális osztály	2024. 12. 31.	- igényfelmérés okokkal alátámasztva - eredményességi beszámoló	Technikai feltételek, helyszín, anyagi erőforrás		nem releván
2	Nők elleni erőszak a családon belül	Nők elleni erőszak a családon belül, felderítetlen esetek, kilátástalan helyzetben, tájékozatlanul.	Nők elleni erőszak a családon belül témában civil kezdeményezések támogatása. Közösségi felügyeleti megoldások kidolgozása, támogatása a közösségi szociális munka módszereivel.	Szociális koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	- igény- és esetfelmérés - támogató civilszervezetek felkutatása - önszervező csoportok létrehozása, támogatása szakmai vezetővel, tájékoztatás	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat	2024. 12. 31.	- igényfelmérés dokumentumai - civilszervezetek, segítségnyújtó szervezetek listája - munkanaplók, jelentések	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás		nem releván
3	Krizishelyzetben igénybe vehető	Családban történt erőszak vagy	Szolgáltatások	Szociális koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi	- igényfelmérés - lehetőségek	Szociális, Gyermekjóléti	2024. 12. 31.	- igényfelmérés - megkötött	anyagi erőforrás		nem releván

	szolgáltatások biztosítása	gazdasági krízis esetén nincs lehetőség a család elhelyezésére, nagy a várólista.	biztosítása		Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	felmérése - ellátás és biztosítása	és Egészségügyi Szolgálat		szolgáltatási szerződés			
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Tevékeny időskor program elindítása	Nincs ilyen program, amely az időskorúak foglalkoztatottságát és az élethosszig tartó tanulás elvének megfelelő programokat, lehetőségeket nyújtana.	Tevékeny időskor program működtetése	Szociális koncepció, Közművelődési koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia	- az igények és lehetőségek felmérése - Tevékeny időskor program kialakítása - Tevékeny időskor program megvalósítása, támogatása	szociális osztály	2024. 12. 31.	- igényfelmérés okokkal alátámasztva - programok leírása, jelenléti ívek - fotók, tanfolyami tanúsítványok	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás		nem releván
2	Generációk közötti távolság enyhítése	Generációk közötti távolság egyre nagyobb az világ informatikai gyors változásai miatt.	Időskorúak és fiatalok közös programokba vonása, életük, életvitelük megismerése, közelítés, érzékenyítés.	Közművelődési koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia	- igényfelmérés - ötletek, jó gyakorlatok gyűjtése - programok lebonyolítása	szociális osztály, közművelődési referens, kabinetiroda	2024. 12. 31.	- igényfelmérés dokumentumai - jó gyakorlatok, lehetőségek gyűjteménye - jelenléti ívek, fotók	Technikai feltételek, helyszín, humán és anyagi erőforrás		nem releván
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozó adatbázis létrehozása	Nincs adatbázis a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoságáról, igényeiről, akadálymentesített épületekről, segítségükre szolgáló eszközökről stb.	Beavatkozási területek szerinti adatbázis készítése lehetőség szerint adatvédelemmel, fogyatékos ügyi mentor kinevezése, képzése	Szociális koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program	- felmérés, adatgyűjtés - adatrendszeresítés - adatbázis létrehozása, nyilvánosságra hozása	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat, szociális osztály, műszaki iroda, főépítész	2024. 12. 31.	- adathalmaz - rendszeresített adatbázis beavatkozási területenként	humán erőforrás		nem releván
2	Kevés foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára	Nincs olyan munkahely a településen, ahol a fogyatékkal élők tudnának dolgozni.	Foglalkoztatási lehetőségek növelése a fogyatékkal élők számára.	nem releváns	Országos Fogyatékosügyi Program	- igényfelmérés - lehetőségek felmérése - ellátás és biztosítása	Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat	2024. 12. 31.	- igényfelmérés adatai, dokumentumai - munkahelyek	anyagi erőforrás, munkáltatók keresése, partnerek egymás felé közvetítése		nem releván

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

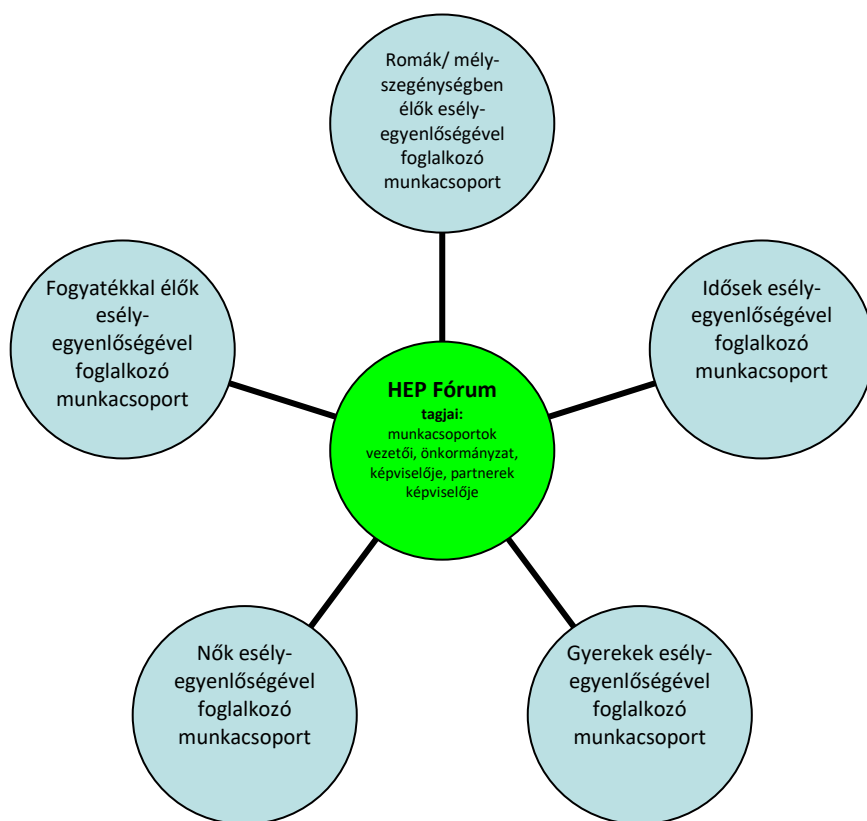
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,

- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit,

tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Hatvan város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hatvan város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a/2023. (VIII.31.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Hatvan, 2023. szeptember

Horváth Richárd
polgármester
Hatvan Város Önkormányzata